Załącznik
do uchwały Nr XXXIII/224/05
Rady Miejskiej w Błoniu
z dnia 30 maja 2005 r.

INWEST
CONSULTING S.A.

WIELOLETNI PLAN FINANSOWY

NA LATA 2005 - 2019

MIASTA I GMINY BŁONIE

BŁONIE, KWIECIEŃ 2005 ROKU.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Wieloletni Plan Finansowy - założenia prognostyczne 4

1.1. Cel opracowania prognoz finansowych 5

1.2. Metodyka opracowania prognoz finansowych 5

1.3. Dane historyczne 5

1.4. Metodyka prognozowania 6

1.5. Trafność prognozy 7

1.6. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2001 – 2003 7

1.7. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego od 2004 roku 9

1.8. Założenia przyjęte do prognozy Wieloletniego Planu Finansowego na lata 2005 - 2019 11

1.8.1. Czynniki mające wpływ na gospodarkę budżetową i finanse 11

1.8.2. Baza podatkowa JST 11

1.8.3. Inflacja 14

1.8.4. Produkt Krajowy Brutto 16

1.9. Rodzaje ryzyka towarzyszącego funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego 17

Rozdział 2. Gospodarka finansowa Miasta i Gminy Błonie w latach 2001 - 2004 20

2.1. Wykonanie budżetu Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 21

2.2. Dochody Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 23

2.3. Wydatki Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 26

2.4. Wyniki budżetów Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 27

2.5. Wolne środki Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 28

Rozdział 3. Wieloletni Plan Finansowy – prognozy budżetowe na lata 2005 - 2019 30

3.1. Dochody 31

3.2. Wydatki 38

3.3. Informacje o zaciągniętych zobowiązaniach finansowych z tytułu kredytów i pożyczek 45

3.4. Informacje o udzielaniu przez Miasto i Gminę poręczeń i gwarancji 46

3.5. Analiza zdolności finansowej Miasta w latach obowiązywania prognozy (bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009) 47

3.6. Informacje o planowanych inwestycjach w latach 2005 - 2009 51

3.7. Analiza zdolności finansowej Miasta w latach obowiązywania prognozy (z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009) 52

Rozdział 4. Wieloletni Plan Finansowy – sposoby pokrycia deficytu budżetowego ze źródeł komercyjnych 56

4.1. Kredyt a obligacje – porównanie 57

4.2. Propozycja pokrycia wydatków inwestycyjnych Miasta i Gminy Błonie w latach 2006 – 2009 programem emisji obligacji 62

4.3. Oprocentowanie obligacji przyjętych w analizie 64

4.4. Prognoza rentowności bonów skarbowych dla okresów odsetkowych 66

4.5. Analiza zdolności finansowej Miasta i Gminy w latach obowiązywania prognozy 68

4.6. Wskaźniki obciążenia budżetu Miasta i Gminy 72

Definicje pojęć i objaśnienia skrótów

Gmina	Miasto i Gmina Błonie
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PLN	polski złoty wprowadzony do obiegu 1 stycznia 1995 roku
p.p.	punkt procentowy
Prawo o publicznym obrocie	Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (tj. Dz.U. z 2002 r. Nr 49 poz. 447 ze zm.)
Projekcja finansowa	(tu) przedstawienie na podstawie wiedzy szczególnej (przewidywania służb finansowych Gminy) i ogólnej (wskaźniki ekonomiczne) przewidywań dotyczących przyszłych zdarzeń finansowych; zbliżone do matematycznej ekstrapolacji
Rata kapitałowa	część nominalnej wielkości kredytu przypadająca do spłaty w danym roku
Rata odsetkowa	odsetki od kredytu przypadające do spłaty w danym roku
S.A.	spółka akcyjna
Sp. z o.o.	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Ustawa o obligacjach	Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz 1300 ze zm.)
Ustawa o finansach publicznych	Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tj. z 2003 r. Dz.U. Nr 15, poz. 148 ze zm.)
Ustawa o samorządzie gminnym	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, ze zm.)
Ustawa Prawo bankowe	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665)
Ustawa o dochodach (lata 1999 – 2003)	Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 ze zm.)
Ustawa o dochodach (od roku 2004)	Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966)
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
WIBOR	Warsaw Interbank Offered Rate, oprocentowanie, po jakim banki skłonne są udzielić pożyczek innym bankom
WPF	Wieloletni Plan Finansowy – analiza możliwości finansowych, część finansowa WPI
Wskaźnik obsługi zadłużenia	zgodnie z art. 113 Ustawy o finansach publicznych łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15,0% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego;

	ograniczeń określonych powyżej nie stosuje się do kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej, a także emitowanych w tym celu papierów wartościowych
Wskaźnik zadłużenia	art. 114 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, iż łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60,0% dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym; W trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 60,0% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki; ograniczeń określonych powyżej nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej
Wydatki osobowe	(tu) kwoty wynikające z paragrafu 4100, 4110, 4120, 4130, 4140, 4010, 4020, 4030, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4090 klasyfikacji paragrafów wydatków i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów
Wydatki rzeczowe	(tu) kwoty wynikające z paragrafu 2510, 2520, 2530, 2540, 2550, 2560, 2570, 2580, 2590, 2610, 2620, 2630, 2310, 2320, 2330, 2410, 2810, 2810, 2820, 2830, 2710, 2720, 2850, 2900, 2910, 2930, 2960, 2970, 3020, 3030, 3110, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 4150, 4160, 4200, 4210, 4220, 4230, 4240, 4250, 4260, 4270, 4280, 4290, 4300, 4320, 4410, 4420, 4430, 4440, 4450, 4460, 4470, 4480, 4490, 4500, 4510, 4520, 4530, 4540, 4550, 4560, 4570, 4580, 4590, 4600, 4610, 4710, 4810, 4910, 4920, 4950, 4960, 4970 klasyfikacji paragrafów wydatków i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów

Rozdział 1. Wieloletni Plan Finansowy - założenia prognostyczne

1.1. Cel opracowania prognoz finansowych

Proces długoterminowego planowania finansowego w jednostkach samorządowych pomaga określić ich możliwości inwestycyjne oraz zdolności do zaciągania i obsługi zobowiązań finansowych. Na proces planowania składa się analiza opcji finansowania i dostępnych opcji inwestycyjnych. Dzięki planowaniu finansowemu jednostka jest w stanie przewidzieć przyszłe konsekwencje obecnie podejmowanych decyzji, co pozwala na uniknięcie ewentualnych niespodzianek w przyszłości.

1.2. Metodyka opracowania prognoz finansowych

Wieloletni Plan Finansowy, jako średnioterminowa prognoza wolnych środków na inwestycje, ma stanowić pomoc przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

Pojęcie prognozy nie jest jednoznacznie zdefiniowane. Przyjęto, że prognoza powinna być sądem o następujących właściwościach:

- sformułowany z wykorzystaniem dorobku nauki,
- odnoszący się do określonego momentu czasu w przyszłości,
- podlegający empirycznej weryfikacji,
- niepewny, ale akceptowalny.

Budowa prognozy składa się z kilku etapów, przy czym w literaturze brak jest jednolitej konwencji. Można jedna wyodrębnić następujące etapy postępowania, które powinny być wykonywane w odpowiedniej kolejności:

1. jednoznaczne zdefiniowanie problemu prognostycznego,
2. zebranie danych historycznych,
3. analiza danych historycznych,
4. wybranie metody prognozowania,
5. postawienie prognozy,
6. ocena trafności prognozy.

1.3. Dane historyczne

W pracy wykorzystano dane dotyczące kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych w latach 2001 - 2004.

Analiza danych historycznych

Podstawą budowy prognoz jest poprawnie przeprowadzona diagnoza badanej rzeczywistości, czyli stwierdzenie przeszłego oraz faktycznego (teraźniejszego) stanu prognozowanych zjawisk" [1], dlatego też, każda z kategorii dochodów i wydatków została przeanalizowana oddzielnie.

[1] *Prognozowanie gospodarcze. Metody, modele, zastosowania, przykłady*, red. nauk. E. Nowak, Warszawa 1998, s. 32.

Pierwszym etapem analizy było przedstawienie historycznych danych. W kolejnym etapie porównywano dynamikę danych ze wskaźnikiem wzrostu ogólnego poziomu cen.
Starano się także znaleźć czynniki mogące mieć wpływ na kształtowanie się poszczególnych kategorii.

1.4. Metodyka prognozowania

Niestety, z uwagi na niewielki materiał statystyczny, ograniczony małą liczbą obserwacji, nie można zastosować żadnych metod ekonometrycznych. Z tej samej przyczyny w analizie nie używa się żadnych średnich i innych miar statystycznych.
Do prognozowania użyto rozbudowanej metody Naive forecast (metoda naiwna). Naive forecast stosuje się w sytuacjach, gdy brak jest możliwości użycia innych metod lub użycie tych metod skazane jest na niepowodzenie, choćby z powodu dużej losowości obserwacji. Metody naiwne są proste, przez to łatwe i szybkie w użyciu[2]. Najprostsza metoda naiwna zakłada, że prognozowana wielkość zjawiska w okresie lub momencie t będzie taka sama jak ostatnio zaobserwowana wartość. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1}$$

gdzie:

y_t^* - prognoza zmiennej Y na moment t,

y_{t-1} - wartość zmiennej prognozowanej w momencie t-1.

Jeżeli prognozowana zmienna charakteryzuje się istnieniem tendencji do wzrostu (spadku), to do prognozowania można użyć metody, która zakłada, że wartość prognozowanej zmiennej wzrośnie (spadnie) w momencie lub okresie prognozy o określony procent w momencie lub okresie poprzednim. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = (1+c) \cdot y_{t-1}$$

gdzie:

c - wskaźnik wzrostu (spadku).

W niniejszej pracy do prognozowania, wykorzystano program GFAM. Zawarta w programie GFAM metoda prognozowania jest rozszerzoną wersją przytoczonych wyżej metod naiwnych.

[2] *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*, red. nauk. M. Cieślak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, s. 67-70.

Program GFAM umożliwia budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji i PKB. Jeśli wybierzemy stały wskaźnik wzrostu (spadku), to formalny zapis wygląda identycznie jak równanie wyżej.

Jeżeli nie zdecydujemy się na prognozowanie w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku), to prognozę możemy uzależnić od wag stojących przy inflacji i wskaźniku wzrostu PKB. Formalnie można to zapisać następująco:

$$y_t^* = y_{t-1} \cdot \left[1 + CPI_{t-1} \cdot W(cpi)\right] \cdot \left[1 + PKB_t \cdot W(pkb)\right]$$

gdzie:

CPI_{t-1} - wskaźnik inflacji w momencie t-1,

$W(cpi)$ - waga inflacji,

PKB_t - wzrost PKB w momencie t,

$W(pkb)$ - waga PKB.

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na intuicji i doświadczeniu.

1.5. Trafność prognozy

Oceny trafności prognozy dokonać można dopiero po upływie okresu, na który prognoza była stawiana, w sytuacji, gdy znane będą faktyczne realizacje prognozowanych wielkości.

1.6. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego w latach 2001 – 2003

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowiły w latach 1999 – 2003:

- ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 ze zm.).

Przepisy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określały w odniesieniu do tych jednostek:

- źródła dochodów,
- zasady ustalania subwencji ogólnej,
- zasady i tryb przekazywania subwencji ogólnej,
- zasady i tryb udzielania dotacji.

Zgodnie z przepisami tej ustawy, jednostki samorządu terytorialnego otrzymywały - ustaloną zgodnie ze zobiektywizowanymi kryteriami - subwencję ogólną z budżetu państwa.

Subwencja ogólna dla gmin składała się z części:

- podstawowej,
- oświatowej,
- rekompensującej.

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gminy wprowadzona została zamiast dotacji celowych, które w poprzednich latach rekompensowały tym jednostkom dochody utracone z tytułu niektórych ulg i zwolnień ustawowych w podatku rolnym i leśnym. Od 1999 r. przyznano gminom subwencję z tytułu ubytku dochodów z trzech nowych tytułów, określonych w ustawach: o jednostkach badawczo-rozwojowych, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz ustawie prawo geologiczne i górnicze.

W rezultacie więc część rekompensująca subwencji ogólnej dla gminy mogła składać się z kwoty rekompensującej dochody utracone przez te jednostki w związku z:

- częściową likwidacją podatku od środków transportowych,
- ustawowymi ulgami i zwolnieniami w niektórych podatkach,
- obniżeniem opłaty eksploatacyjnej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2003 wprowadziła zasadę łącznego określenia wielkości części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto w odniesieniu do gmin rozszerzyła katalog dochodów służących do wyliczenia wskaźnika podstawowych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, zarówno w gminie jak i w kraju – o dochody uzyskane z tytułu części rekompensującej subwencji ogólnej.

Stosownie do zapisów zawartych w tej ustawie z dniem 1 stycznia 1999 r. podwyższony został - z 17,0% do 27,6% - udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiących dochód budżetu państwa.

Podwyższenie udziału związane było z regulacjami przyjętymi w ustawie o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym i ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określała również, w odniesieniu do każdego rodzaju samorządu terytorialnego, inne źródła dochodów, między innymi: dotacje na zadania własne, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, wpłaty jednostek organizacyjnych, opłaty za czynności administracyjne wykonywane przez te jednostki.

Powyższe zmiany legislacyjne znalazły swe odbicie w wielkości, a tym samym w strukturze, poszczególnych składników dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz w rozkładzie tych dochodów w zależności od zakresu przyznanych tym jednostkom ustawowo kompetencji i zadań.

Na sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego istotny wpływ miało wprowadzenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli wynikającego ze znowelizowanej ustawy „Karta Nauczyciela". Zaplanowane bowiem w części oświatowej subwencji ogólnej środki na wdrożenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli okazały się niewystarczające w stosunku do faktycznych potrzeb wynikających ze znowelizowanej w 2000 roku ustawy „Karta Nauczyciela".

Nowelizacja ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na 2002 rok przedłużyła obowiązywanie dotychczasowych przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2001. Dodatkowo nowelizacja wprowadziła następujące zmiany:

- dostosowała obowiązującą ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego do nowych regulacji prawnych, które obowiązywały w roku 2002,
- doprecyzowała zapisy dotychczasowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- wprowadziła zapis, iż jednostki mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych związanych z:

  1) dofinansowaniem kosztów wdrożenia reformy oświaty,

  2) inicjatywami wspierania edukacji na obszarach wiejskich, w tym na stypendia i pomoc materialną dla młodzieży,

  3) programem działań osłonowych i restrukturyzacji w ochronie zdrowia,
- wprowadziła zapisy likwidujące luki w przepisach umożliwiających osobie zarządzającej (wójt/burmistrz/prezydent) daną jednostką samorządu terytorialnego dokonania zmiany przeznaczenia planowanej kwoty dotacji z budżetu państwa na zadania własne w granicy 15,0% planowanej kwoty dotacji.

1.7. Zasady gospodarki finansowej Jednostek Samorządu Terytorialnego od 2004 roku

Ustawa z dnia 26 listopada 1998 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2003 straciła moc z dniem 31 grudnia 2003 roku na rzecz ustawy, którą Sejm uchwalił w dniu 13 listopada 2003 roku.

Rozwiązania przyjęte w tej ustawie zmierzają między innymi do:

- zwiększenia udziału samorządów w dysponowaniu środkami publicznymi,
- zwiększenia ekonomicznej odpowiedzialności JST poprzez zwiększenie udziału dochodów własnych w ogólnych środkach finansowych,
- mocniejszego związania sytuacji finansowej JST z koniunkturą gospodarki państwa.

Nowa ustawa ponownie określiła:

- źródła dochodów oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Źródła dochodów zostały sklasyfikowane zgodnie z Konstytucją RP jako:

- dochody własne,

- subwencja ogólna,
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochodami JST mogą być także środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Zasadnicze zmiany w systemie finansowania gmin zawarte w ustawie dotyczą:

a) zwiększenia udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych:
   - PIT – z 27,60% w roku 2003 do 35,72% w roku 2004[3],
   - CIT – z 5,00% w roku 2003 do 6,71% w roku 2004,

b) gminy otrzymują dodatkowy dochód w postaci 5,00% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz z innymi zadań zleconych ustawami,

c) gminy otrzymują subwencję ogólną składającą się z części:
   - wyrównawczej,
   - równoważącej,
   - oświatowej,

d) wprowadzono system wpłat do budżetu państwa na wszystkich poziomach JST (mechanizm solidarnościowy wpłat gmin najbogatszych na rzecz gmin najuboższych rozciągnięty został na powiaty i województwa),

e) wprowadzono mechanizm zachęcający do łączenia się jednostek samorządu terytorialnego (dla gmin powstałych w wyniku połączenia dwóch lub więcej gmin, wskaźnik udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w okresie 5 lat, począwszy od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym podjęto decyzję o połączeniu, jest zwiększony o 5 punktów procentowych, a uzyskane w ten sposób dochody nie wliczane będą do systemu wpłat),

f) dotacje celowe z budżetu państwa mogą obejmować:

- zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami, zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz usuwanie skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz usuwanie skutków innych klęsk żywiołowych,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych objętych kontraktem wojewódzkim oraz zadań własnych wymienionych w art. 42 ust. 2 Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

[3] Udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na rok 2004 został ustalony zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik udziału gmin w podatku PIT będzie co roku zwiększany aż do wielkości docelowej, tj. 39,34%.

Gminy mogą otrzymywać dotacje na zadania objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury.[4]

1.8. Założenia przyjęte do prognozy Wieloletniego Planu Finansowego na lata 2005 - 2019

1.8.1. Czynniki mające wpływ na gospodarkę budżetową i finanse

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w okresie analizy będą zależały od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, na które jednostka ma wpływ,
- czynniki zewnętrzne, na które jednostka nie ma wpływu.

Do czynników wewnętrznych należy przede wszystkim baza podatkowa JST.

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące samorządy. Są to np.:

- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych (w szczególności limity zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu),

Inne zewnętrzne czynniki mogące wpłynąć na sytuację finansową i gospodarczą to lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

Istotnym czynnikiem o charakterze zewnętrznym o ogromnym wpływie na finanse Gminy jest ogólna sytuacja gospodarcza kraju.

1.8.2. Baza podatkowa JST

Dochody z podatków i opłat lokalnych zaliczane są do dochodów własnych i stanowią jedno z najważniejszych źródeł dochodów budżetów Gminy, wprowadzonych ustawowo i w sposób jednolity na obszarze całego państwa.

W tej grupie dochodów można wyróżnić podatki i opłaty lokalne wymierzane na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz pozostałe podatki i opłaty wymierzane na podstawie innych uchwał.

Obecnie możemy mówić o ukształtowaniu się pewnego systemu podatków i opłat lokalnych, w skład, którego wchodzą:

1) podatki bezpośrednie: od nieruchomości, od środków transportowych, od spadków i darowizn, rolny, leśny, od posiadania psów,
2) pośrednie: podatek od czynności cywilnoprawnych, karta podatkowa, opłaty lokalne o charakterze podatkowym: skarbowa, targowa, miejscowa, administracyjna oraz pozostałe opłaty lokalne, wymierzane na podstawie odrębnych ustaw.

W przypadku podatków bezpośrednich gminy posiadają dość szerokie władztwo podatkowe, dopuszczające kształtowanie elementów konstrukcji tych źródeł dochodów, pozwalające na obniżanie ciężarów obciążeń podatkowych.

[4] Art. 43 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 roku.

W ramach posiadanego uprawnień gminy nie mają wpływu na zakres zwolnień i ulg ustawowych.
Charakterystyczną cechą systemu zasilania budżetów gminnych w środki finansowe pochodzące z podatków i opłat lokalnych jest jego dwoistość. W pierwszym przypadku to burmistrz jest upoważniony do wymiaru i poboru należności publicznoprawnych. Do burmistrza jako organu gminy należy wówczas wydawanie decyzji w sprawach ulg, odroczeń i umorzeń podatków.
Drugim źródłem zasilania są urzędy skarbowe, które pośredniczą jako poborcy określonej daniny, przekazując ją następnie na konto budżetu konkretnego samorządu.
Urząd skarbowy może udzielać ulg, odroczeń, umarzać i rozkładać na raty podatki: od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn oraz karty podatkowej, wyłącznie na wniosek lub za zgodą gminy. Jednak zgoda tego organu na udzielenie szeroko rozumianej ulgi podatkowej nie jest wiążąca dla urzędu skarbowego.

Do najważniejszych podatków i opłat lokalnych, z punktu widzenia finansów gminy należą dochody z podatek od nieruchomości oraz podatek od środków transportowych.

Z podatków i opłat lokalnych największe znaczenie dla budżetu gmin ma podatek od nieruchomości. Podmiotami podatku są osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, które są właścicielami lub samoistnymi posiadaczami nieruchomości albo obiektów budowlanych, niezłączonych trwale z gruntem, lub wieczystymi użytkownikami nieruchomości albo ich części.
Przedmiot podatku stanowią budynki, budowle lub ich części, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (pozarolniczej), grunty nie objęte przepisami o podatku rolnym lub leśnym, grunty objęte tymi przepisami, ale przeznaczone na inną działalność oraz grunty występujące pod jeziorami.
Podatek od nieruchomości ma charakter podatku majątkowego, a podstawę opodatkowania gruntów i budynków stanowi ich powierzchnia bez uwzględnienia ich wartości. Stawki podatku od nieruchomości określa rada gminy. Nie mogą one jednakże przekroczyć maksymalnych stawek określonych przez ustawodawcę.

Tabela 1. Maksymalne stawki podatku od nieruchomości w latach 2001 - 2003 (dane w PLN)

Podstawa opodatkowania	2001 r.	2002 r.	2003 r.
budynki mieszkalne lub ich części - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	0,46	0,49	0,51
budynki lub ich części związane z działalnością gospodarczą inną niż rolnicza lub leśna, z wyjątkiem budynków lub ich części przydzielonych na potrzeby bytowe osób zajmujących lokale mieszkalne, oraz od części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	15,86	16,83	17,31
budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	7,38	7,84	8,06
zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	-	-	3,46
pozostałe budynki lub ich części - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	5,29	5,62	5,78

c.d. Podstawa opodatkowania	2001 r.	2002 r.	2003 r.
od wartości budowli	2,0%	2,0%	2,0%
grunty związane z działalnością gospodarczą inną niż działalność rolnicza lub leśna, z wyjątkiem związanych z budynkami mieszkalnymi - od 1 m^2 powierzchni	0,56	0,60	-
grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1 m^2 powierzchni	-	-	0,62
grunty będące użytkami rolnymi niewchodzącymi w skład gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i z 1996 r. Nr 91, poz. 409), wykorzystywanych na cele rolnicze - od 1 m^2 powierzchni	0,05	0,06	-
grunty pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych - od 1 ha powierzchni	3,09	3,28	3,38
grunty pozostałe - od 1 m^2 powierzchni	0,08	0,09	0,30

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Tabela 2. Maksymalne stawki podatku od nieruchomości w latach 2004 - 2005 i ich porównanie ze stawkami obowiązującymi w Gminie (dane w PLN)

Podstawa opodatkowania	Rok					
	2004			2005		
	Stawki wg Ustawy	Gmina	Gmina/ Ustawa	Stawki wg Ustawy	Gmina	Gmina/ Ustawa
budynki mieszkalne lub ich części - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	0,52	0,52	100%	0,54	0,54	100%
budynki lub ich części związane z działalnością gospodarczą oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	17,42	17,42	100%	17,98	17,98	100%
budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	8,11	8,11	100%	8,37	-	-
budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych - od 1 m^2 powierzchni użytkowej	3,49	3,49	100%	3,61	3,61	100%
od pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	5,82	5,82	100%	6,01	6,01	100%
od wartości pozostałych budowli	2,0%	2,0%	100%	2,0%	2,0%	100%
grunty związane z działalnością gospodarczą bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1 m^2 powierzchni	0,63	0,63	100%	0,66	0,66	100%
grunty pod jeziorami, zajęte na zbiorniki retencyjne lub elektrowni wodnych	3,41	3,41	100%	3,52	3,52	100%
grunty pozostałe, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - od 1 m^2 powierzchni	0,63	0,16	25,4%	0,32	0,22	68,7%

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Drugim, co do wielkości i znaczenia są środki pochodzące z podatku od środków transportowych.

Opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych podlegają:

1) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej od 3,5 tony i poniżej 12 ton,
2) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton,
3) ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton,
4) ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton,
5) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego,
6) przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego,
7) autobusy.

Obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Jako właścicieli traktuje się również jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany.

Rada Miejska określa, w drodze uchwały, wysokość stawek podatku od środków transportowych, z tym, że roczna stawka podatku od jednego środka transportu nie może przekroczyć limitów określonych
w Ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późniejszymi zmianami). W przypadku nie uchwalenia przez Radę Miejską stawek podatku, stosuje się stawki obowiązujące w roku poprzedzającym rok podatkowy.

1.8.3. Inflacja

Z analizy głównych źródeł dochodów i wydatków wynika, iż w dużej mierze wielkości te zmieniają się pod wpływem inflacji.
Proces dezinflacji zapoczątkowany w gospodarce polskiej w 1991 r. i kontynuowany, dzięki prowadzonej polityce fiskalnej i monetarnej, przez kolejne lata doprowadził do ograniczenia dynamiki cen z poziomu 585,8% w 1990 r. do 0,8% w 2003 r.

Na wykresie 1 zamieszczono dane obrazujące zmiany wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych w latach 1991 - 2004.

Wykres 1. Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen i usług w latach 1991 - 2004

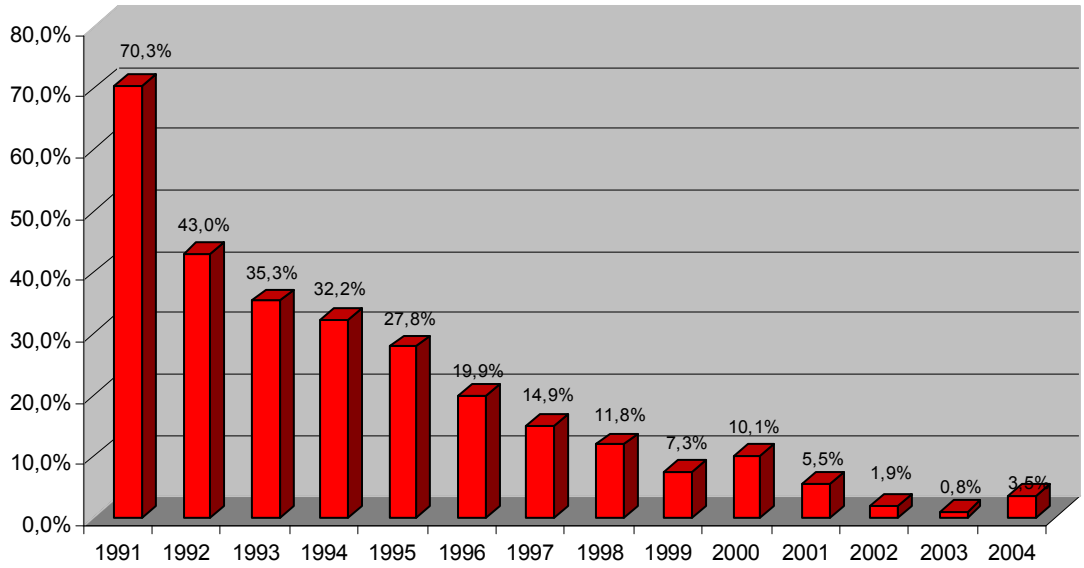

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W latach 2005 – 2006 poziom inflacji będzie kształtował się pod wpływem stopniowej odbudowy popytu krajowego oraz nadal niskich oczekiwań inflacyjnych determinowanych m.in. poprzez wysoką stopę bezrobocia i niską realną dynamikę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Celem polityki pieniężnej po 2003 roku jest ustabilizowanie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy.
Celem inflacyjnym w latach 2005 – 2006 będzie dążenie do spełnienia inflacyjnego kryterium konwergencji umożliwiającego przystąpienie Polski do Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej. Z tego punktu widzenia szacuje się, że prognozowany na ten okres wzrost cen w Polsce nie powinien istotnie przekraczać 3,9%. Przyspieszenie dynamiki cen w latach 2005 - 2006 będzie wynikać z przewidywanego wzrostu dynamiki popytu (w tym m.in. wysokiego przyrostu nakładów brutto na środki trwałe), ze skutków poluźnienia polityki pieniężnej oraz z procesu wyrównywania się poziomu cen pomiędzy Polską a krajami Unii Europejskiej.

Budując prognozę inflacji w głównej mierze oparto się na następujących dokumentach:

- „Strategia polityki pieniężnej po 2003 roku", Rada Polityki Pieniężnej, Warszawa, luty 2003,
- „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2004 - 2006", gdzie przyjęto następujące wskaźniki inflacji:

Tabela 3. Średnioroczna inflacja na lata 2005 - 2006 zgodnie ze "Strategią zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2004 - 2006"

Ceny	2005 r. prognoza	2006 r. prognoza
Inflacja średnioroczna	2,8%	2,9%

Źródło: Inwest Consulting S.A.

Budowę prognozy rozpoczęto od przyjęcia założenia o konsekwentnej realizacji polityki pieniężnej nakierowanej na stabilizację inflacji i spadek oczekiwań inflacyjnych. Przyjęto, że Narodowy Bank Polski będzie kontynuował politykę zgodnie ze strategią bezpośredniego celu inflacyjnego, która oznacza, że ustabilizowanie inflacji jest priorytetowym celem NBP, a stosowane instrumenty polityki pieniężnej nakierowane są na realizację celu inflacyjnego wyznaczonego przez Radę Polityki Pieniężnej. Główny cel Rady Polityki Pieniężnej zapisany w „Strategii polityki pieniężnej po 2003 roku" zakłada utrzymanie inflacji na poziomie 2,5% +/- 1 punkt procentowy po 2003 roku.

Wykorzystując przytoczone publikacje przyjęto, że inflacja w latach 2006 - 2019 będzie wynosiła jak w tabeli 4.

Tabela 4. Prognozowana średnioroczna inflacja na lata 2006 - 2019

2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%

Źródło: Inwest Consulting S.A.

1.8.4. Produkt Krajowy Brutto

Analiza kształtowania się dochodów pochodzących z tytułu udziałów Gminy w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa wykazała, że jednym z czynników mogącym mieć wpływ na dochody z tego tytułu jest wzrost Produktu Krajowego Brutto.
Kumulacja negatywnych konsekwencji restrykcyjnej polityki gospodarczej realizowanej w latach 1999 - 2000 nastąpiła w 2001 r. Na tę sytuację nałożył się również niekorzystny wpływ czynników zewnętrznych, wskutek czego tempo wzrostu PKB w 2001 r. wyniosło 1,0%, przy czym w IV kwartale 2001 r. wzrost PKB wyniósł zaledwie 0,2%.
Mimo pewnego rozluźnienia restrykcyjności polityki gospodarczej należy oczekiwać, że odwrócenie negatywnych tendencji w zakresie popytu krajowego będzie miało ograniczony rozmiar.
W okresie czterech kwartałów 2003 roku PKB wzrósł o 3,7% (odpowiednio w czterech kwartałach 2002 roku PKB wzrósł o 1,4%). Determinantem wzrostu PKB będzie głównie popyt krajowy, gdyż wkład eksportu netto we wzroście będzie neutralny.

„Założenia do Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 - 2013" zawierają prognozę, iż tempo wzrostu gospodarczego w latach 2005 - 2013 wyniesie od 4,6% do 5,3%

Na wykresie 2 zamieszczone zostały informacje na temat dynamiki zmian PKB w Polsce w latach 1991 - 2004.

Wykres 2. Zmiany PKB w Polsce w latach 1991 - 2004

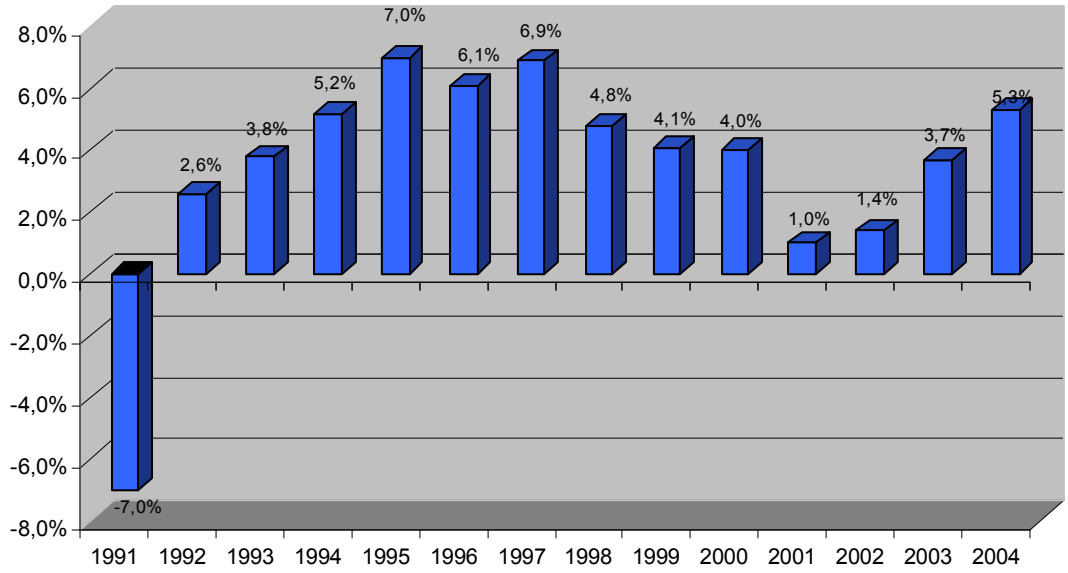

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Dynamika wzrostu gospodarczego w krótkim okresie może odchylać się od długofalowej ścieżki wzrostu gospodarczego, zarówno poniżej, jak też powyżej jej poziomu. Oczekiwania konsumentów i inwestorów oraz sytuacja gospodarcza u naszych głównych partnerów handlowych decyduje o kierunku i sile odchylania się wzrostu gospodarczego od długofalowej tendencji.

Na podstawie przytoczonych informacji przyjęto ostrożną prognozę PKB na lata 2005 – 2019 na poziomie 5,0%.

1.9. Rodzaje ryzyka towarzyszącego funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego

W trakcie realizacji długoterminowego planu finansowego na lata 2005 - 2019 należy uwzględnić możliwe wystąpienie zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te generują ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko istotnej zmiany politycznej w organach Gminy

Radni - członkowie podstawowego organu stanowiącego Gminy - wybierani są w wyborach powszechnych przez wszystkich mieszkańców Gminy. Dlatego też na decyzje ekonomiczne oraz finansowe podejmowane przez jednostkę mogą wpływać czynniki polityczne i społeczne.

Ryzyko pogorszenia sytuacji samorządów na skutek zwiększenia ich zadań

Realizacja nowych zadań wiąże się ze zwiększonymi nakładami środków finansowych na bieżące funkcjonowanie. W ślad za nowymi zadaniami powinny być przekazywane środki na ich finansowanie. Jak pokazuje praktyka bardzo często wydatki na przekazywane zadania są niedoszacowane przez

państwo. Przykładem jest wprowadzenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli wynikającego ze znowelizowanej ustawy „Karta Nauczyciela", które miało szczególny wpływ na sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego w 2000 roku. Okazało się, iż zaplanowane w części oświatowej subwencji ogólnej środki na wdrożenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli były niewystarczające w stosunku do faktycznych potrzeb wynikających ze znowelizowanej w 2000 roku ustawy „Karta Nauczyciela". W efekcie jednostki podejmują się dofinansowania nowych zadań kosztem ograniczenia wydatków na inne dziedziny działalności lub też zaciągając dodatkowe zobowiązania.

Ryzyko instytucjonalne

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko niestabilności gospodarczej i politycznej

Wiąże się z pogorszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody czerpane z podatków i opłat.

Ryzyko braku zakładanych źródeł finansowania

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi np. z funduszy pomocowych.

Ryzyko przeszacowania dochodów budżetu

Dochody Gminy w znacznej części pochodzą z udziału w podatkach państwowych, ściąganych przez państwową administrację podatkową oraz z podatków lokalnych, których górne limity ustalane są przez Ministra Finansów. Zmiany stawek podatkowych podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych lub nieodpowiadające zmianie inflacji waloryzacje limitów w podatku od nieruchomości, stosowanie ulg bądź zwolnień w podatkach państwowych, prowadzić mogą do obniżenia realnego poziomu dochodów Gminy.

Przygotowywanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np., co do wpływów z tytułu sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może doprowadzić do zaburzeń płynności.

Ryzyko nadzwyczajnego zwiększenia wydatków budżetu

Jednostki tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może się okazać, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub też zwiększenie zadłużenia.

Ryzyko kursowe

Występuje w przypadku jednostek, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych.

Ryzyko stóp procentowych

Obligacje i kredyty oprocentowane są według zmiennej stawki związanej z rentownością 52-tygodniowych bonów skarbowych lub według zmiennej stawki WIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu każdego roku, jak i w poszczególnych latach.

Na ustalenie rentowności bonów skarbowych i wielkości stawek WIBOR pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też samorząd powinien wziąć pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Zmniejszenie poziomu inflacji powodować może zmniejszenie poziomu rentowności bonów skarbowych i WIBOR-u, i tym samym będzie wywierać wpływ na poziom obsługi zadłużenia.

Ryzyko zmiany stawek podatków pośrednich

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić ryzyko zwiększenia stawek podatków pośrednich, w tym stawek podatku od towarów i usług.

Na gruncie obowiązującego stanu prawnego jednostki samorządu terytorialnego jako takie, co do zasady nie mają prawa do pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony. Powoduje to, iż ponoszą one ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług. Podwyższenie stawek podatku VAT może skutkować wyższymi cenami żądanymi przez dostawców i wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Rozdział 2. Gospodarka finansowa Miasta i Gminy Błonie w latach 2001 - 2004

2.1. Wykonanie budżetu Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004

Z danych przedstawionych przez jednostkę w rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetów wynika, że w 2001 roku jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 28 611 148 PLN, natomiast wydatki w wysokości 27 749 398 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci nadwyżki w wysokości 861 750 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku planowane dochody ukształtowały się na poziomie 27 921 239 PLN, wydatki w wysokości 27 668 489 PLN, a planowany wynik wyniósł 252 750 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2001 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 28 960 526 PLN, co stanowiło 101,2% pierwotnego planu oraz 103,7% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 27 013 649 PLN, tj. 97,3% planu pierwotnego i 97,6% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Błonie osiągnęła wynik w postaci nadwyżki w wysokości 1 946 877 PLN.

Tabela 5. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w roku 2001 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2001 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	28 611 148	27 921 239	28 960 526	101,2%	103,7%
WYDATKI OGÓŁEM	27 749 398	27 668 489	27 013 649	97,3%	97,6%
WYNIK	861 750	252 750	1 946 877	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za rok 2001

Z danych dotyczących rocznego sprawozdania z wykonania budżetu za 2002 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 29 373 789 PLN, natomiast wydatki w wysokości 34 805 594 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości -5 431 805 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 29 973 459 PLN, plan wydatków 36 219 650 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 6 246 191 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2002 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 30 168 668 PLN, co stanowiło 102,7% pierwotnego planu oraz 100,7% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 34 926 105 PLN, tj. 100,3% planu pierwotnego i 96,4% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Błonie osiągnęła wynik w postaci deficytu w wysokości 4 757 437 PLN.

Tabela 6. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w roku 2002 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2002 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	29 373 789	29 973 459	30 168 668	102,7%	100,7%
WYDATKI OGÓŁEM	34 805 594	36 219 650	34 926 105	100,3%	96,4%
WYNIK	-5 431 805	-6 246 191	-4 757 437	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za rok 2002

Zgodnie z danymi dotyczącymi budżetu na 2003 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 30 936 790 PLN, a wydatki w wysokości 37 413 807 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 6 477 017 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 31 139 494 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 35 936 779 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 4 797 285 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2003 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 30 981 615 PLN, co stanowiło 100,1% pierwotnego planu oraz 99,5% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 33 884 571 PLN, tj. 90,6% planu pierwotnego i 94,3% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Błonie osiągnęła wynik w postaci deficytu w wysokości 2 902 956 PLN.

Tabela 7. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w roku 2003 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	30 936 790	31 139 494	30 981 615	100,1%	99,5%
WYDATKI OGÓŁEM	37 413 807	35 936 779	33 884 571	90,6%	94,3%
WYNIK	-6 477 017	-4 797 285	-2 902 956	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za rok 2003

Zgodnie z danymi dotyczącymi budżetu na 2004 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 33 248 339 PLN, a wydatki w wysokości 39 494 469 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 6 246 130 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 35 027 211 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 41 316 341 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 6 289 130 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2004 r., jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 36 520 897 PLN, co stanowiło 109,8% pierwotnego planu oraz 104,3% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 39 135 936 PLN, tj. 99,1% planu pierwotnego i 94,7% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Błonie osiągnęła wynik w postaci deficytu w wysokości 2 615 039 PLN.

Tabela 8. Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w roku 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	33 248 339	35 027 211	36 520 897	109,8%	104,3%
WYDATKI OGÓŁEM	39 494 469	41 316 341	39 135 936	99,1%	94,7%
WYNIK	-6 246 130	-6 289 130	-2 615 039	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za rok 2004

2.2. Dochody Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004

Tabela 9. Dochody Miasta i Gminy według źródeł ich pochodzenia (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
DOCHODY OGÓŁEM	**28 960 526**	**100,0%**	**30 168 668**	**100,0%**	**30 981 615**	**100,0%**	**36 520 897**	**100,0%**	**104,2%**	**102,7%**	**117,9%**
RAZEM DOCHODY WŁASNE	**19 217 614**	**66,4%**	**20 060 169**	**66,5%**	**20 406 313**	**65,9%**	**26 240 028**	**71,8%**	**104,4%**	**101,7%**	**128,6%**
podatek dochod. od osób prawnych	183 047	0,6%	301 456	1,0%	236 102	0,8%	715 099	2,0%	164,7%	78,3%	302,9%
podatek dochod. od osób fizycznych	5 358 545	18,5%	5 865 289	19,4%	5 603 014	18,1%	8 978 435	24,6%	109,5%	95,5%	160,2%
dochody z majątku	3 660 188	12,6%	1 582 043	5,2%	1 227 884	4,0%	1 983 285	5,4%	43,2%	77,6%	161,5%
w tym: sprzedaż majątku	3 251 258	11,2%	878 679	2,9%	670 768	2,2%	1 291 015	3,5%	27,0%	76,3%	192,5%
podatek od nieruchomości	6 722 587	23,2%	8 461 141	28,0%	9 487 346	30,6%	10 704 802	29,3%	125,9%	112,1%	112,8%
opłata skarbowa	167 557	0,6%	251 016	0,8%	139 998	0,5%	163 502	0,4%	149,8%	55,8%	116,8%
podatek od środków transportowych	405 385	1,4%	668 115	2,2%	622 120	2,0%	657 933	1,8%	164,8%	93,1%	105,8%
pozostałe dochody	2 720 305	9,4%	2 931 109	9,7%	3 089 849	10,0%	3 036 972	8,3%	107,7%	105,4%	98,3%
DOTACJE CELOWE I ŚR. POZABUDŻET.	**2 817 590**	**9,7%**	**2 618 327**	**8,7%**	**2 284 895**	**7,4%**	**2 820 269**	**7,7%**	**92,9%**	**87,3%**	**123,4%**
na zadania z zakr. administr. rządow.	2 120 875	7,3%	2 244 216	7,4%	1 913 872	6,2%	2 342 981	6,4%	105,8%	85,3%	122,4%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	21 000	0,1%	0	0,0%	7 800	0,0%	-	0,0%	-
na zadania własne	201 543	0,7%	228 351	0,8%	135 419	0,4%	108 482	0,3%	113,3%	59,3%	80,1%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
na zadania real. na podst. porozum. z organami admin. rządowej	5 000	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	4 000	0,0%	0,0%	0,0%	-
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
na zadania realiz. na podst. porozum. między jedn. samorządu teryt.	138 533	0,5%	19 014	0,1%	15 600	0,1%	0	0,0%	13,7%	82,0%	0,0%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
otrzymane ze źródeł pozabudżetowych	351 639	1,2%	126 746	0,4%	220 004	0,7%	364 806	1,0%	36,0%	173,6%	165,8%
w tym: inwestycyjne	324 703	1,1%	126 746	0,4%	220 004	0,7%	364 806	1,0%	39,0%	173,6%	165,8%
SUBWENCJA OGÓLNA	**6 925 322**	**23,9%**	**7 490 172**	**24,8%**	**8 290 407**	**26,8%**	**7 460 600**	**20,4%**	**108,2%**	**110,7%**	**90,0%**
z tego:											
część oświatowa	5 782 419	20,0%	6 402 411	21,2%	7 206 232	23,3%	7 406 148	20,3%	110,7%	112,6%	102,8%

c.d. Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
część podstawowa	21 572	0,1%	9 755	0,0%	13 169	0,0%	0	0,0%	45,2%	135,0%	0,0%
część rekompensująca	1 121 331	3,9%	1 078 006	3,6%	1 071 006	3,5%	32 355	0,1%	96,1%	99,4%	3,0%
część równoważąca	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	22 097	0,1%	0,0%	0,0%	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu w latach 2001 - 2004

W 2001 roku dochody Miasta i Gminy Błonie wykonane zostały w wysokości 28 960 526 PLN. Największy udział w dochodach stanowiły dochody własne – 66,4%. Kolejną pozycję stanowiły subwencje z udziałem 23,9% i dotacje celowe i środki pozabudżetowe z udziałem 9,7%.

W 2002 roku, w porównaniu z 2001 rokiem wykonane dochody były wyższe o około 4,2%. Przede wszystkim odnotowano wzrost dochodów własnych o 4,4% i subwencji 8,2%. Dochody z dotacji celowych i środków pozabudżetowych spadły o 7,1%.

Wykres 3. Dochody budżetowe w latach 2001 - 2004

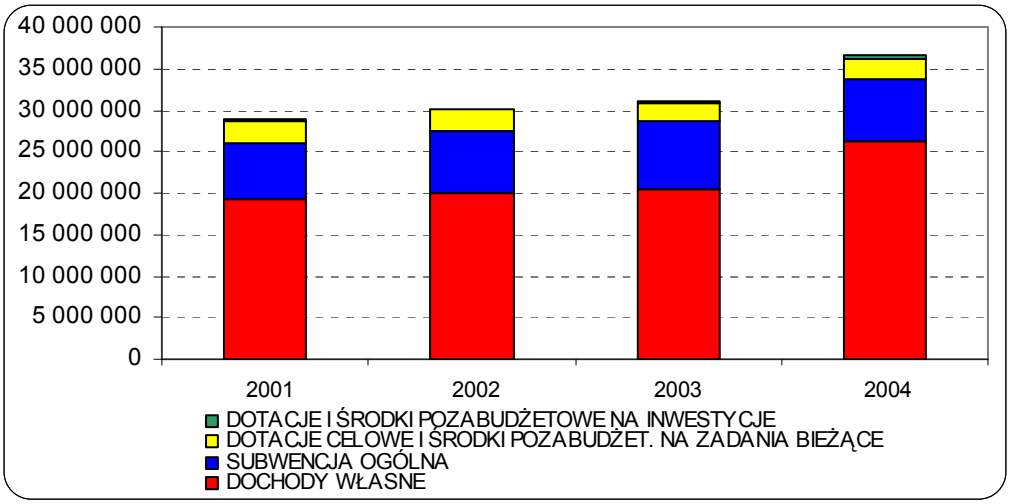

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu w latach 2001 - 2004

Struktura dochodów w 2002 roku nie uległa radykalnej zmianie. Wzrósł udział subwencji do poziomu 24,8% dochodów Gminy. Udział dotacji i środków pozabudżetowych spadł do 8,7% dochodów ogółem, a udział dochodów własnych wzrósł do 66,5% dochodów samorządu.

Osiągnięte dochody w 2003 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 2,7%. Wzrost dochodów wynikał ze wzrostu kwot otrzymanych z dochodów własnych o 1,7%. Dochody z tytułu dotacji celowych i środków pozabudżetowych spadły o 12,7%, a subwencje wzrosły w stosunku do 2002 roku o 10,7%.

W strukturze dochodów w 2003 roku nadal największy udział stanowią dochody własne – 65,9%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są subwencje na poziomie 26,8%.

Osiągnięte dochody w 2004 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 17,9%. Wzrost dochodów wynikał ze wzrostu kwot otrzymanych z dochodów własnych o 28,6%. Dochody z tytułu dotacji celowych i środków pozabudżetowych wzrosły o 23,4%, a subwencje spadły w stosunku do 2003 roku o 10,0%.

W strukturze dochodów w 2004 roku największy udział stanowią dochody własne – 71,8%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są subwencje na poziomie 20,4%.

Struktura dochodów w latach 2001 - 2004 wskazuje, że zadania jednostki finansowane były średnio w wysokości 67,9% z dochodów własnych Gminy.

2.3. Wydatki Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004

Tabela 10. Dane o wydatkach Miasta i Gminy w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
WYDATKI OGÓŁEM	**27 013 649**	**100,0%**	**34 926 105**	**100,0%**	**33 884 571**	**100,0%**	**39 135 936**	**100,0%**	**129,3%**	**97,0%**	**115,5%**
wydatki majątkowe	***3 967 624***	***14,7%***	***10 637 874***	***30,5%***	***10 289 841***	***30,4%***	***10 840 047***	***27,7%***	***268,1%***	***96,7%***	***105,3%***
wydatki bieżące	***23 046 025***	***85,3%***	***24 288 231***	***69,5%***	***23 594 730***	***69,6%***	***28 295 889***	***72,3%***	***105,4%***	***97,1%***	***119,9%***
wydatki na wynagrodzenia	11 704 020	43,3%	12 623 087	36,1%	13 036 563	38,5%	14 339 596	36,6%	107,9%	103,3%	110,0%
dotacje	1 360 262	5,0%	1 409 040	4,0%	1 448 640	4,3%	1 802 061	4,6%	103,6%	102,8%	124,4%
wydatki na obsługę długu	630 288	2,3%	273 821	0,8%	195 854	0,6%	253 464	0,6%	43,4%	71,5%	129,4%
pozostałe wydatki	9 351 455	34,6%	9 982 283	28,6%	8 913 673	26,3%	11 900 768	30,4%	106,7%	89,3%	133,5%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lat 2001 - 2004

W łącznej kwocie wykonanych przez jednostkę wydatków w 2001 roku, wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 23 046 025 PLN (85,3% wydatków ogółem), zaś wydatki majątkowe w wysokości 3 967 624 PLN tj. 14,7% wydatków ogółem.

W strukturze wydatków bieżących największy udział miały wydatki na wynagrodzenia– 50,8% wydatków bieżących, następnie pozostałe wydatki – 40,6%. Dotacje stanowiły 5,9% wydatków bieżących, a wydatki na obsługę długu 2,7% tychże wydatków.

W stosunku do roku 2001 wydatki w 2002 roku wzrosły o 29,3%. Wydatki majątkowe jednostki wzrosły aż o 168,1%, zaś na wydatki bieżące jednostki przeznaczono o 5,4% środków więcej.

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków, na wydatki bieżące przeznaczono 69,5%, a na wydatki majątkowe 30,5% środków finansowych.

W grupie wydatków bieżących, największy udział miały wydatki na wynagrodzenia – 52,0% wydatków bieżących, następnie pozostałe wydatki – 41,1% tychże wydatków. Dotacje stanowiły 5,8% wydatków bieżących.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 7,9%, poziom dotacji wzrósł o 3,6%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 6,7%.

Zrealizowane wydatki w 2003 roku w stosunku do wykonania w 2002 roku spadły o 3,0%. Na wydatki majątkowe jednostka przeznaczyła o 3,3% środków mniej, natomiast na wydatki bieżące 2,9% środków mniej.

Struktura poniesionych wydatków nie uległa większej zmianie, i tak na wydatki bieżące przeznaczono 69,6% wszystkich środków, a na wydatki majątkowe 20,4%.

W strukturze wydatków bieżących, największy udział mają wydatki na wynagrodzenia – 55,3% środków bieżących, następnie pozostałe wydatki – 37,8% wydatków bieżących, dotacje – 6,1% i wydatki na obsługę długu 0,8% tychże wydatków.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 3,3%, kwota dotacji wzrosła o 2,8%, zaś pozostałe wydatki spadły o 10,7%.

Zrealizowane wydatki w 2004 roku w stosunku do wykonania w 2003 roku wzrosły o 15,5%. Na wydatki majątkowe jednostka przeznaczyła o 5,3% środków więcej, natomiast na wydatki bieżące 19,9% środków więcej.

Struktura poniesionych wydatków nie uległa większej zmianie, i tak na wydatki bieżące przeznaczono 72,3% wszystkich środków, a na wydatki majątkowe 27,7%.

W strukturze wydatków bieżących, największy udział mają wydatki na wynagrodzenia – 50,7% środków bieżących, następnie pozostałe wydatki – 42,1% wydatków bieżących, dotacje – 6,4% i wydatki na obsługę długu 0,9% tychże wydatków.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 10,0%, kwota dotacji wzrosła o 24,4%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 33,5%.

2.4. Wyniki budżetów Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004

W roku 2001 jednostka osiągnęła nadwyżkę budżetową w wysokości 1 946 877 PLN. W latach 2002 - 2004 jednostka wykazała deficyt budżetowy w wysokości odpowiednio 4 757 437 PLN, 2 902 956 PLN i 2 615 039 PLN.

W 2001 roku nadwyżka stanowiła 6,7% zrealizowanych dochodów, zaś w 2002 roku deficyt stanowił 15,8%, w roku 2003 wyniósł 9,4% a w 2004 roku 7,2%.

Tabela 11. Dane dotyczące wyników Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
DOCHODY OGÓŁEM	**28 960 526**	**30 168 668**	**30 981 615**	**36 520 897**
WYDATKI OGÓŁEM	**27 013 649**	**34 926 105**	**33 884 571**	**39 135 936**
WYNIK	**1 946 877**	**-4 757 437**	**-2 902 956**	**-2 615 039**
FINANSOWANIE	**-252 750**	**5 714 705**	**4 652 337**	**6 616 744**
Przychody ogółem	**732 000**	**7 582 900**	**6 378 320**	**6 776 744**
kredyty bankowe i pożyczki	732 000	5 181 025	5 421 052	5 027 363
spłaty pożyczek udzielonych	0	0	0	0
nadwyżka z lat ubiegłych	0	0	0	0
papiery wartościowe	0	0	0	0
obligacje j.s.t. oraz związków komunal.	0	0	0	0
prywatyzacja majątku j.s.t.	0	0	0	0
inne źródła	0	2 401 875	957 268	1 749 381
Rozchody ogółem	**984 750**	**1 868 195**	**1 725 983**	**160 000**
spłaty kredytów i pożyczek	984 750	1 868 195	1 530 983	160 000
pożyczki (udzielone)	0	0	195 000	0
lokaty w bankach	0	0	0	0
wykup papierów wartościowych	0	0	0	0
wykup obligacji samorządowych	0	0	0	0
inne cele	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu w latach 2001 - 2004

2.5. Wolne środki Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004

Dla potrzeb oceny siły finansowej j.s.t. stosuje się kategorię „wolnych środków", która obejmuje dochody ogółem pomniejszone o dotacje na inwestycje oraz o wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu i wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji).

Wysokość wolnych środków wskazuje na zdolność j.s.t. do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spłaty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

Tabela 12. Wolne środki Miasta i Gminy w latach 2001 - 2003 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
1.	DOCHODY OGÓŁEM	28 960 526	30 168 668	30 981 615	36 520 897
2.	DOTACJE NA INWESTYCJE	324 703	147 746	220 004	372 606
3.	WYDATKI BIEŻĄCE	23 046 025	24 288 231	23 594 730	28 295 889
4.	WYDATKI NA OBSLUGĘ DŁUGU	630 288	273 821	195 854	253 464
5.	WOLNE ŚRODKI [1-2-3+4]	6 220 086	6 006 512	7 362 735	8 105 866

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu w latach 2001 - 2004

W latach 2001 – 2004 poziom wolnych środków kształtował się na poziomie od około 6,0 mln do 8,1 mln PLN.

Wykres 4. Kształtowanie się wolnych środków w Mieście i Gminie w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

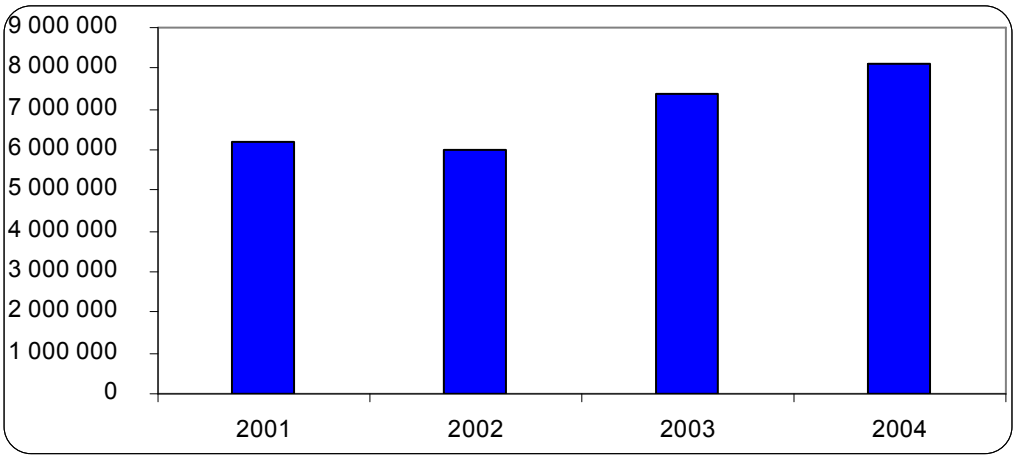

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lat 2001 - 2004

Kwota, którą Miasto i Gmina Błonie mogła w 2001 roku przeznaczyć na pokrycie wydatków na spłatę zadłużenia (odsetki + kapitał od zaciągniętych kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji), a następnie na realizację inwestycji wyniosła 6 220 086 PLN, co stanowiło 21,7% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje), jakie Gmina otrzymała w tym okresie.

W 2002 roku wielkość wolnych środków wyniosła 6 006 512 PLN, co stanowiło 20,0% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) otrzymanych przez Gminę.

Kwota wolnych środków wygospodarowanych w 2002 roku była niższa o 3,4% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi w 2001 roku. W 2003 roku wielkość wolnych środków wyniosła 7 362 735 PLN, co stanowiło 23,9% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Gminę. Kwota wolnych środków wygospodarowanych w 2003 roku była wyższa o 22,6% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi z tego tytułu w 2002 roku. W 2004 roku wielkość wolnych środków wyniosła 8 105 866 PLN, co stanowiło 22,4% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Gminę. Kwota wolnych środków wygospodarowanych w 2004 roku była wyższa o 10,1% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi z tego tytułu w 2003 roku.

Rozdział 3. Wieloletni Plan Finansowy – prognozy budżetowe na lata 2005 - 2019

3.1. Dochody

Według ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na rok 2004 z dnia 13 listopada 2003 r. (zgodnie z art. 4 i art. 7) źródłami dochodów gminy są:

1) wpływy z podatków:

a) od nieruchomości,

b) rolnego,

c) leśnego,

d) od środków transportowych,

e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,

f) od posiadania psów,

g) od spadków i darowizn,

h) od czynności cywilnoprawnych,

2) wpływy z opłat:

a) skarbowej,

b) targowej,

c) miejscowej,

d) administracyjnej,

e) eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.),

f) innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów,

3) dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe gminy oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych,

4) dochody z majątku gminy,

5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy,

6) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach,

7) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,

8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,

9) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy,

10) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej,

11) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego,

12) inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów,

13) udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, w wysokości:

- 35,72%[5] wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych, zamieszkałych na terenie gminy,
- 6,71% wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, posiadających siedzibę na terenie gminy,

14) subwencja ogólna składająca się z części:
- wyrównawczej,
- równoważącej,

15) subwencja oświatowa.

Prognoza dochodów na lata 2005 - 2019 została oparta o Ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r. Bazą do prognoz na kolejne lata są dochody planowane w budżecie na rok 2005.

W tabeli 12 przedstawiono przyjęte założenia odnośnie kształtowania się poszczególnych pozycji dochodów. Pojawienie się „0%" w poszczególnych miejscach oznacza, że dana kwota nie wzrasta ani nie spada o ten wskaźnik. Pojawienie się wielkości większej lub mniejszej od „0%" oznacza, że o tyle procent wskaźnika PKB (podanego na str. 17), wskaźnika inflacji (podanego na str. 16) lub wartości stałej wzrośnie lub spadnie kwota w kolejnym roku w porównaniu z rokiem poprzednim.

[5] Udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na rok 2004 został ustalony zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik udziału gmin w podatku PIT będzie co roku zwiększany aż do wielkości docelowej, tj. 39,34%.

Tabela 13. Założenia kształtowania się poszczególnych pozycji dochodów Miasta i Gminy na lata 2006 – 2019

DOCHODY	stały	% PKB	% infl.	Uwagi
Podatek rolny oraz leśny wzrost	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 684 000 PLN.
Podatek od nieruchomości wzrost	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 12 000 000 PLN.
Podatek od środków transportowych wzrost	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 720 000 PLN.
Wpływy z opłaty administracyjnej wzrost	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 28 000 PLN.
Podatek od spadków i darowizn wzrost	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 100 000 PLN.
Wpływy z karty podatkowej wzrost	-5%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 115 000 PLN.
Oplata skarbowa wzrost	3%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 170 000 PLN.
Odsetki karne (należności) wzrost	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 100 000 PLN.
Podatek od czynności cywilnoprawnych wzrost	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 440 000 PLN.
Opłaty za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości wzrost	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 36 000 PLN.
Wpływy z opłaty targowej wzrost	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 330 000 PLN.

c.d. DOCHODY	stały	% PKB	% infl.	Uwagi
Udział w podatkach budżetu państwa				
pod. doch. os. fizycznych				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 9 167 331 PLN.
wzrost	0%	0%	100%	
pod. doch. os. prawnych				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 450 000 PLN.
wzrost	0%	0%	100%	
Dochody z majątku				
Dzierżawa, najem, czynsz, leasing				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 211 487 PLN.
wzrost	0%	0%	0%	
Dywidendy i sprzedaż mienia				W 2005 roku założono dochód w wysokości 700 000 PLN, w kolejnych latach 350 000 PLN.
Pozostałe dochody				
Grzywny i kary pieniężne				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 15 000 PLN.
wzrost	0%	0%	0%	
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 245 000 PLN.
wzrost	0%	0%	0%	
Wpływy z usług				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 413 500 PLN.
wzrost	0%	0%	100%	
Różne opłaty				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 25 000 PLN.
wzrost	0%	0%	0%	
Inne dochody				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 124 370 PLN.
wzrost	0%	0%	100%	

c.d. DOCHODY	stały	% PKB	% infl.	Uwagi
Subwencje z budżetu państwa				
Subwencja oświatowa	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 7 613 481 PLN.
Subwencja równoważąca	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 212 750 PLN.
Dotacje celowe z budżetu państwa				
Zadania zlecone i powierzone				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 2 867 957 PLN.
wzrost	3%	0%	100%	
Dotacje celowe z budżetu państwa				
Zadania własne				Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 132 000 PLN.
wzrost	-10%	0%	0%	

Źródło: Opracowanie Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

Tabela 14. Projekcje dochodów budżetowych na lata 2005 – 2019 (dane w PLN)

DOCHODY	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podatki i opłaty lokalne	**14 723 000**	**15 118 470**	**15 526 127**	**15 946 312**	**16 379 375**	**16 825 679**	**17 285 598**	**17 759 520**	**18 247 844**	**18 750 982**	**19 269 359**	**19 803 413**	**20 353 598**	**20 920 380**	**21 504 240**
Podatek rolny oraz leśny	***684 000***	***697 680***	***711 634***	***725 866***	***740 384***	***755 191***	***770 295***	***785 701***	***801 415***	***817 443***	***833 792***	***850 468***	***867 477***	***884 827***	***902 523***
Podatek od nieruchomości	***12 000 000***	***12 360 000***	***12 730 800***	***13 112 724***	***13 506 106***	***13 911 289***	***14 328 628***	***14 758 486***	***15 201 241***	***15 657 278***	***16 126 997***	***16 610 806***	***17 109 131***	***17 622 405***	***18 151 077***
Podatek od środków transportowych	***720 000***	***741 600***	***763 848***	***786 763***	***810 366***	***834 677***	***859 718***	***885 509***	***912 074***	***939 437***	***967 620***	***996 648***	***1 026 548***	***1 057 344***	***1 089 065***
Wpływy z opłaty administracyjnej	***28 000***	***28 840***	***29 705***	***30 596***	***31 514***	***32 460***	***33 433***	***34 436***	***35 470***	***36 534***	***37 630***	***38 759***	***39 921***	***41 119***	***42 353***
Podatek od spadków i darowizn	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***
Wpływy z karty podatkowej	***115 000***	***109 250***	***103 788***	***98 598***	***93 668***	***88 985***	***84 536***	***80 309***	***76 293***	***72 479***	***68 855***	***65 412***	***62 141***	***59 034***	***56 083***
Oplata skarbowa	***170 000***	***175 100***	***180 353***	***185 764***	***191 336***	***197 077***	***202 989***	***209 079***	***215 351***	***221 811***	***228 466***	***235 320***	***242 379***	***249 651***	***257 140***
Odsetki karne (należności) (091)	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***
Podatek od czynności cywilnoprawnych	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***	***440 000***
Wpływy z opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***	***36 000***
Wpływy z opłaty targowej	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***	***330 000***
Udział w podatkach budżetu państwa	**9 617 331**	**9 905 851**	**10 203 026**	**10 509 117**	**10 824 391**	**11 149 122**	**11 483 596**	**11 828 104**	**12 182 947**	**12 548 436**	**12 924 889**	**13 312 635**	**13 712 014**	**14 123 375**	**14 547 076**
Pod. doch. od osób fizycznych	9 167 331	9 442 351	9 725 621	10 017 390	10 317 912	10 627 449	10 946 273	11 274 661	11 612 901	11 961 288	12 320 126	12 689 730	13 070 422	13 462 535	13 866 411
Pod. doch. od osób prawnych	450 000	463 500	477 405	491 727	506 479	521 673	537 324	553 443	570 047	587 148	604 762	622 905	641 592	660 840	680 665
Dochody z majątku gminy	**911 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**	**561 487**
Dzierżawa, najem, czynsz, leasing	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487	211 487
Dywidendy, sprzedaż	700 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000
Pozostałe dochody	**809 370**	**825 506**	**842 126**	**859 245**	**876 877**	**895 039**	**913 745**	**933 012**	**952 858**	**973 298**	**994 352**	**1 016 038**	**1 038 374**	**1 061 380**	**1 085 077**
Grzywny i kary pieniężne	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***	***1 500***
Zezwolenia na sprzedaż alkoholu	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***	***245 000***
Wpływy z usług	***413 500***	***425 905***	***438 682***	***451 843***	***465 398***	***479 360***	***493 741***	***508 553***	***523 809***	***539 524***	***555 709***	***572 381***	***589 552***	***607 239***	***625 456***
Różne opłaty	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***
Inne dochody	***124 370***	***128 101***	***131 944***	***135 902***	***139 980***	***144 179***	***148 504***	***152 959***	***157 548***	***162 275***	***167 143***	***172 157***	***177 322***	***182 642***	***188 121***
Subwencje z budżetu państwa	**7 826 231**	**7 832 614**	**7 839 187**	**7 845 959**	**7 852 933**	**7 860 117**	**7 867 516**	**7 875 137**	**7 882 986**	**7 891 071**	**7 899 399**	**7 907 977**	**7 916 812**	**7 925 912**	**7 935 284**
Subwencja oświatowa	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481	7 613 481
Subwencja równoważąca	212 750	219 133	225 706	232 478	239 452	246 636	254 035	261 656	269 505	277 590	285 918	294 496	303 331	312 431	321 803
Dotacje celowe z budżetu państwa	**2 999 957**	**3 072 796**	**3 149 536**	**3 230 122**	**3 314 516**	**3 402 693**	**3 494 641**	**3 590 361**	**3 689 864**	**3 793 173**	**3 900 320**	**4 011 346**	**4 126 302**	**4 245 244**	**4 368 240**
Zadania zlecone i powierzone	2 867 957	2 953 996	3 042 616	3 133 894	3 227 911	3 324 748	3 424 491	3 527 225	3 633 042	3 742 033	3 854 294	3 969 923	4 089 021	4 211 692	4 338 042
Zadania własne gminy	132 000	118 800	106 920	96 228	86 605	77 945	70 150	63 135	56 822	51 140	46 026	41 423	37 281	33 553	30 197

cd. DOCHODY	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Środki na inwestycje	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DOCHODY RAZEM	37 087 376	37 316 723	38 121 490	38 952 242	39 809 579	40 694 136	41 606 583	42 547 621	43 517 986	44 518 447	45 549 806	46 612 896	47 708 587	48 837 778	50 001 404

Źródło: Opracowanie Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

3.2. Wydatki

Wydatki Miasta i Gminy Błonie związane są z realizacją zadań, do których należą zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz z realizacją zadań, do których należą zgodnie z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym zadania własne zaspakajające zbiorowe potrzeby wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni miejskiej i zadrzewień,
- cmentarzy miejskich,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- utrzymania obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- promocji Gminy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ustawy mogą nakładać na Gmina obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów. Zadania z zakresu administracji rządowej Gmina może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji. Gmina na wykonanie tych zadań otrzymuje środki finansowe.

Pojawienie się „0%” w poszczególnych miejscach oznacza, że dana kwota nie wzrasta ani nie spada o ten wskaźnik. Pojawienie się wielkości większej lub mniejszej od „0%” oznacza, że o tyle procent

wskaźnika PKB (podanego na str. 17), wskaźnika inflacji (podanego na str. 16) lub o wartości stałej wzrośnie lub spadnie kwota w kolejnym roku w porównaniu z rokiem poprzednim.

W tabeli 15 przedstawiono przyjęte założenia odnośnie kształtowania się poszczególnych pozycji wydatków.

Tabela 15. Założenia kształtowania się poszczególnych pozycji wydatków Miasta i Gminy na lata 2006 - 2019

WYDATKI BIEŻĄCE		stały	% PKB	% infl.	Uwagi
010	**Rolnictwo i łowiectwo**				
	rzeczowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 20 000 PLN.
600	**Transport i łączność**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 1 130 000 PLN.
700	**Gospodarka mieszkaniowa**				
	rzeczowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2006, na który założono wydatki w wysokości 1 354 450 PLN. W roku 2005 kwota ta wynosi 1 515 000 PLN i jest zwiększona o 200 000 PLN z przeznaczeniem na wykup gruntów w Kopydłowie.
710	**Działalność usługowa**				
	rzeczowe	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 292 000 PLN.
750	**Administracja publiczna**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 1 262 600PLN.
	osobowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 2 931 289 PLN.
751	**Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i sądownictwa**				
	rzeczowe	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 3 168 PLN.
754	**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 288 500 PLN.
	osobowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 232 000 PLN.

cd. - WYDATKI BIEŻĄCE		stały	% PKB	% infl.	Uwagi
756	**Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem**				
	rzeczowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 100 000 PLN.
758	**Różne rozliczenia**	-	-	-	Na lata prognozowania założono rezerwę w wysokości 300 000 PLN.
801	**Oświata i wychowanie**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 3 164 328 PLN.
	osobowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 11 820 650 PLN.
851	**Ochrona zdrowia**				
	rzeczowe	0%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 245 000 PLN.
852	**Pomoc społeczna**				
	rzeczowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 3 684 956 PLN.
	osobowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 409 044 PLN.
854	**Edukacyjna opieka wychowawcza**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 59 450 PLN.
	osobowe	0%	0%	100%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 368 300 PLN.
900	**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 2 636 600 PLN.

cd. - WYDATKI BIEŻĄCE		stały	% PKB	% infl.	Uwagi
	osobowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 8 400 PLN.
921	**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 819 000 PLN.
926	**Kultura fizyczna i sport**				
	rzeczowe	2%	0%	0%	Bazą dla prognoz jest rok 2005, na który założono dochód w wysokości 232 000 PLN.

Źródło: Opracowanie Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

Prognozy zostały przygotowane przez pracowników Urzędu Miejskiego w Błoniu przy współpracy konsultantów Inwest Consulting S.A.

Tabela 16. Projekcje wydatków budżetowych na lata 2005 - 2019 (bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych oraz obsługi dodatkowego zadłużenia w latach 2006 – 2009) (dane w PLN)

WYDATKI	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
010 Rolnictwo i łowiectwo	**20 000**	**20 600**	**21 218**	**21 855**	**22 510**	**23 185**	**23 881**	**24 597**	**25 335**	**26 095**	**26 878**	**27 685**	**28 515**	**29 371**	**30 252**
Rzeczowe	20 000	20 600	21 218	21 855	22 510	23 185	23 881	24 597	25 335	26 095	26 878	27 685	28 515	29 371	30 252
600 Transport i łączność	**1 130 000**	**1 152 600**	**1 175 652**	**1 199 165**	**1 223 148**	**1 247 611**	**1 272 564**	**1 298 015**	**1 323 975**	**1 350 455**	**1 377 464**	**1 405 013**	**1 433 113**	**1 461 775**	**1 491 011**
Rzeczowe	1 130 000	1 152 600	1 175 652	1 199 165	1 223 148	1 247 611	1 272 564	1 298 015	1 323 975	1 350 455	1 377 464	1 405 013	1 433 113	1 461 775	1 491 011
700 Gospodarka mieszkaniowa	**1 515 000**	**1 354 450**	**1 395 084**	**1 436 936**	**1 480 044**	**1 524 445**	**1 570 179**	**1 617 284**	**1 665 803**	**1 715 777**	**1 767 250**	**1 820 268**	**1 874 876**	**1 931 122**	**1 989 055**
Rzeczowe	1 515 000	1 354 450	1 395 084	1 436 936	1 480 044	1 524 445	1 570 179	1 617 284	1 665 803	1 715 777	1 767 250	1 820 268	1 874 876	1 931 122	1 989 055
710 Działalność usługowa	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**	**292 000**
Rzeczowe	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000	292 000
750 Administracja publiczna	**4 193 889**	**4 307 080**	**4 423 414**	**4 542 980**	**4 665 870**	**4 792 180**	**4 922 005**	**5 055 446**	**5 192 606**	**5 333 591**	**5 478 510**	**5 627 474**	**5 780 599**	**5 938 004**	**6 099 812**
Rzeczowe	1 262 600	1 287 852	1 313 609	1 339 881	1 366 679	1 394 012	1 421 893	1 450 331	1 479 337	1 508 924	1 539 102	1 569 884	1 601 282	1 633 308	1 665 974
Osobowe	2 931 289	3 019 228	3 109 805	3 203 099	3 299 192	3 398 167	3 500 112	3 605 116	3 713 269	3 824 667	3 939 407	4 057 590	4 179 317	4 304 697	4 433 838
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i sądownictwa	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**	**3 168**
Rzeczowe	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168	3 168
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	**520 500**	**533 230**	**546 284**	**559 671**	**573 400**	**587 479**	**601 918**	**616 727**	**631 914**	**647 492**	**663 468**	**679 856**	**696 664**	**713 905**	**731 590**
Rzeczowe	288 500	294 270	300 155	306 159	312 282	318 527	324 898	331 396	338 024	344 784	351 680	358 713	365 888	373 206	380 670
Osobowe	232 000	238 960	246 129	253 513	261 118	268 952	277 020	285 331	293 891	302 707	311 789	321 142	330 777	340 700	350 921
756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych oraz wydatki związane z ich poborem	**100 000**	**103 000**	**106 090**	**109 273**	**112 551**	**115 927**	**119 405**	**122 987**	**126 677**	**130 477**	**134 392**	**138 423**	**142 576**	**146 853**	**151 259**
Rzeczowe	100 000	103 000	106 090	109 273	112 551	115 927	119 405	122 987	126 677	130 477	134 392	138 423	142 576	146 853	151 259
757 Obsługa długu publicznego	**500 000**	**453 196**	**390 000**	**320 000**	**240 000**	**200 000**	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Odsetki od kredytów i pożyczek	500 000	453 196	390 000	320 000	240 000	200 000	120 000	0	0	0	0	0	0	0	0
758 Różne rozliczenia	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**
Rzeczowe	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
801 Oświata i wychowanie	**14 984 978**	**15 402 884**	**15 832 694**	**16 274 754**	**16 729 416**	**17 197 047**	**17 678 022**	**18 172 727**	**18 681 560**	**19 204 932**	**19 743 263**	**20 296 988**	**20 866 553**	**21 452 419**	**22 055 057**
Rzeczowe	3 164 328	3 227 615	3 292 167	3 358 010	3 425 170	3 493 674	3 563 547	3 634 818	3 707 515	3 781 665	3 857 298	3 934 444	4 013 133	4 093 396	4 175 264
Osobowe	11 820 650	12 175 270	12 540 528	12 916 743	13 304 246	13 703 373	14 114 474	14 537 909	14 974 046	15 423 267	15 885 965	16 362 544	16 853 420	17 359 023	17 879 794
851 Ochrona zdrowia	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**	**245 000**
Rzeczowe	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000	245 000
852 Pomoc społeczna	**4 094 000**	**4 216 820**	**4 343 325**	**4 473 624**	**4 607 833**	**4 746 068**	**4 888 450**	**5 035 104**	**5 186 157**	**5 341 741**	**5 501 994**	**5 667 053**	**5 837 065**	**6 012 177**	**6 192 542**
Rzeczowe	3 684 956	3 795 505	3 909 370	4 026 651	4 147 450	4 271 874	4 400 030	4 532 031	4 667 992	4 808 032	4 952 273	5 100 841	5 253 866	5 411 482	5 573 827
Osobowe	409 044	421 315	433 955	446 973	460 383	474 194	488 420	503 073	518 165	533 710	549 721	566 213	583 199	600 695	618 716
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	**427 750**	**439 988**	**452 581**	**465 540**	**478 875**	**492 598**	**506 720**	**521 252**	**536 207**	**551 596**	**567 434**	**583 732**	**600 505**	**617 766**	**635 530**

cd. - WYDATKI	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rzeczowe	59 450	60 639	61 852	63 089	64 351	65 638	66 950	68 289	69 655	71 048	72 469	73 919	75 397	76 905	78 443
Osobowe	368 300	379 349	390 729	402 451	414 525	426 961	439 769	452 963	466 551	480 548	494 964	509 813	525 108	540 861	557 087
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	**2 645 000**	**2 697 900**	**2 751 858**	**2 806 895**	**2 863 033**	**2 920 294**	**2 978 700**	**3 038 274**	**3 099 039**	**3 161 020**	**3 224 240**	**3 288 725**	**3 354 500**	**3 421 590**	**3 490 021**
Rzeczowe	2 636 600	2 689 332	2 743 119	2 797 981	2 853 941	2 911 019	2 969 240	3 028 625	3 089 197	3 150 981	3 214 001	3 278 281	3 343 846	3 410 723	3 478 938
Osobowe	8 400	8 568	8 739	8 914	9 092	9 274	9 460	9 649	9 842	10 039	10 240	10 444	10 653	10 866	11 084
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	**819 000**	**835 380**	**852 088**	**869 129**	**886 512**	**904 242**	**922 327**	**940 774**	**959 589**	**978 781**	**998 356**	**1 018 324**	**1 038 690**	**1 059 464**	**1 080 653**
Rzeczowe	819 000	835 380	852 088	869 129	886 512	904 242	922 327	940 774	959 589	978 781	998 356	1 018 324	1 038 690	1 059 464	1 080 653
926 Kultura fizyczna i sport	**232 000**	**236 640**	**241 373**	**246 200**	**251 124**	**256 147**	**261 270**	**266 495**	**271 825**	**277 261**	**282 807**	**288 463**	**294 232**	**300 117**	**306 119**
Rzeczowe	232 000	236 640	241 373	246 200	251 124	256 147	261 270	266 495	271 825	277 261	282 807	288 463	294 232	300 117	306 119
Wydatki na inwestycje (razem)	**5 399 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
WYDATKI RAZEM	**37 421 285**	**32 593 936**	**33 371 828**	**34 166 190**	**34 974 486**	**35 847 392**	**36 705 607**	**37 549 849**	**38 540 856**	**39 559 387**	**40 606 224**	**41 682 171**	**42 788 057**	**43 924 731**	**45 093 070**

Źródło: Opracowanie Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

3.3. Informacje o zaciągniętych zobowiązaniach finansowych z tytułu kredytów i pożyczek

W przypadku niedoboru środków finansowych budżetu istnieje możliwość zaciągania kredytów w granicach upoważnień zawartych w uchwale budżetowej.

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty, pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na:

1) pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu JST,
2) finansowanie wydatków nieznajdujących pokrycia w planowanych dochodach JST.

Finansowanie takie nie powinno dotyczyć wydatków stałych, związanych z wykonywaniem bieżących zadań samorządu.

Umowa pożyczki jest uregulowana w art. 720 – 724 Kodeksu Cywilnego. Przez zawarcie umowy udzielający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych, co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tą samą ilość pieniędzy albo rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Na dzień przygotowania opracowania Gmina jest stroną dwóch umów pożyczki zawartych z WFOŚiGW i NFOŚiGW, których spłata przewidziana jest w 2011 roku.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego przez **umowę kredytu** bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Na dzień przygotowania opracowania Gmina nie jest stroną żadnych umów kredytowych.

W tabeli 17, na str. 46 przedstawiono harmonogram spłat zaciągniętych zobowiązań.

Tabela 17. Harmonogram spłat zaciągniętych zobowiązań (dane w PLN)

POŻYCZKI				2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
NFOŚiGW (243/2002)		Stan na koniec 2004 r.	Transze	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	**14 700 000**	14 699 630	Stan na koniec roku	13 079 630	10 919 630	8 759 630	6 599 630	4 439 630	2 279 630	0
			Odsetki	*)	450 000	390 000	320 000	240 000	200 000	120 000
			Raty kapitałowe	1 620 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630
WFOŚiGW W-wa (364/2002)		Stan na koniec 2004 r.	Transze	0	0	0	0	0	0	0
Kwota	**799 810**	639 810	Stan na koniec roku	159 810	0	0	0	0	0	0
			Odsetki	*)	3 196	0	0	0	0	0
			Raty kapitałowe	480 000	159 810	0	0	0	0	0
Podsumowanie zaciągniętych kredytów i pożyczek			Otrzymane transze	0	0	0	0	0	0	0
			Odsetki	500 000	453 196	390 000	320 000	240 000	200 000	120 000
			Raty kapitałowe	2 100 000	2 319 810	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630
			Stan zadłużenia na koniec roku	13 239 440	10 919 630	8 759 630	6 599 630	4 439 630	2 279 630	0

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

*) Odsetki w 2005 roku podano zbiorczo dla wszystkich zobowiązań w wierszu podsumowującym.

3.4. Informacje o udzielaniu przez Miasto i Gminę poręczeń i gwarancji

Na dzień sporządzenia opracowania Miasto i Gmina Błonie nie udziela poręczenia ani gwarancji żadnej jednostce.

3.5. Analiza zdolności finansowej Miasta w latach obowiązywania prognozy (bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009)

Tabela 18 oraz wykres 5 został przygotowany w celu zobrazowania zjawisk planowanych w budżecie Miasta i Gminy Błonie w latach objętych Wieloletnim Planem Finansowym. Zawiera wyliczenia i informacje będące stanem wyjściowym dla opracowania właściwego wariantu WPF.
Tym samym tabela 18 i wykres 5 obrazują sytuację finansową Gminy, w stanie który pozwala na określenie jej zdolności kredytowej i odzwierciedla przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach, w sposób przypominający analizę „cash flow" stosowaną w przedsiębiorstwach.

Prognoza na lata 2005 – 2015 została przygotowana w oparciu o uchwałę budżetową na 2005 rok oraz o strategię zarządzania finansami Gminy.

Wyjaśnienia poszczególnych pozycji zawartych w tabeli 18:

1. **DOCHODY BEZ NADWYŻKI OPERACYJNEJ** = SUBWENCJE I DOTACJE ORAZ DOCHODY WŁASNE GMINY.
2. **WYDATKI** = WYDATKI RZECZOWE, OSOBOWE I KOSZTY FINANOWE.
3. **NADWYŻKA OPERACYJNA** = DOCHODY BEZ NADWYŻEK – WYDATKI - obrazuje tę część budżetu gminy, która może zostać wykorzystana na sfinansowanie inwestycji ze środków własnych gminy oraz na spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych przez gminę kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji (odsetek i rat kapitałowych); jej wartość oraz udział w dochodach gminy stanowi o jej kondycji finansowej. Im wielkość ta jest większa oraz im większy jest jej udział w dochodach gminy, tym w lepszej kondycji finansowej jest gmina.
4. **OBSŁUGA ZADŁUŻENIA** = SPŁATA PORĘCZEŃ, SPŁATA RAT KAPITAŁOWYCH I ODSETEK OD ZOBOWIĄZAŃ W DANYM ROKU.
5. **ŚRODKI BUDŻETU GMINY NA INWESTYCJE** = NADWYŻKA OPERACYJNA – OBSŁUGA ZADŁUŻENIA - wartość ta określa maksymalną kwotę, jaką gmina może wydać w poszczególnych latach na realizację programu inwestycyjnego. Warto podkreślić, że obejmuje to zarówno nakłady ze środków własnych i środków pozabudżetowych; gmina może prowadzić program inwestycyjny przekraczający tą wartość zasilając się, np. kredytami, pożyczkami czy emitując obligacje.
6. **INWESTYCJE** = KWOTY PRZYPADAJACE NA WYDATKI MAJĄTKOWE W DANYM ROKU.
7. **WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE – INWESTYCJE - określają sytuację finansową gminy po przeprowadzeniu programu inwestycyjnego w kolejnych latach; wartość ta w zależności od tego czy jest dodatnia czy też ujemna wskazuje na ewentualną potrzebę finansowania zewnętrznego koniecznego do przeprowadzenia planowanego programu inwestycyjnego; gmina, w zależności od tego czy posiada środki finansowe z poprzednich lat, może zdecydować się na finansowanie takich inwestycji z nadwyżek z lat poprzednich, jak również może zaciągnąć kredyty, wyemitować obligacje itp.).
8. **OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE** = PRZYCHODY Z ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ

9. **PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ** = NADWYŻKI ŚRODKÓW Z LAT POPRZEDNICH, ŚRODKI NA POKRYCIE DEFICYTU (nadwyżki z lat poprzednich, przychody z prywatyzacji majątku lub nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych).
10. **ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE + OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE + PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ - wartość dodatnia oznacza, że założenia budżetu, co do zrealizowania zamierzonych celów inwestycyjnych zostały w pełni zrealizowane oraz to, że jeśli gmina zaciągała kredyty, to ich kwota w pełni pokrywała niedobory konieczne do realizacji zadań inwestycyjnych; wartość ujemna mówi o tym, że budżet nie został w pełni zrealizowany, a ewentualne kredyty, jakie gmina zaciągnęła nie w pełni pokryły niedobory.

Tabela 18. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 – 2015 (bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009)

dane w PLN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK (1 + 2)	**28 960 526**	**30 168 668**	**30 981 615**	**36 520 897**	**37 087 376**	**37 316 723**	**38 121 490**	**38 952 242**	**39 809 579**	**40 694 136**	**41 606 583**	**42 547 621**	**43 517 986**	**44 518 447**	**45 549 806**
1. Subwencje i dotacje	**9 742 912**	**10 108 499**	**10 575 302**	**10 280 869**	**11 026 188**	**10 905 409**	**10 988 723**	**11 076 081**	**11 167 449**	**11 262 809**	**11 362 156**	**11 465 497**	**11 572 850**	**11 684 244**	**11 799 719**
Subwencje ogółem	6 925 322	7 490 172	8 290 407	7 460 600	7 826 231	7 832 614	7 839 187	7 845 959	7 852 933	7 860 117	7 867 516	7 875 137	7 882 986	7 891 071	7 899 399
Dotacje na zadania bieżace	2 327 418	2 451 567	2 049 291	2 447 663	2 999 957	3 072 796	3 149 536	3 230 122	3 314 516	3 402 693	3 494 641	3 590 361	3 689 864	3 793 173	3 900 320
Środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania bieżące	165 469	19 014	15 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje i środki ze źródeł pozabudżetowych na inwestycje	324 703	147 746	220 004	372 606	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dochody własne gminy	**19 217 614**	**20 060 169**	**20 406 313**	**26 240 028**	**26 061 188**	**26 411 314**	**27 132 767**	**27 876 161**	**28 642 130**	**29 431 327**	**30 244 426**	**31 082 124**	**31 945 136**	**32 834 203**	**33 750 087**
Podatki i opłaty lokalne	9 343 682	11 512 785	12 232 451	13 600 314	14 723 000	15 118 470	15 526 127	15 946 312	16 379 375	16 825 679	17 285 598	17 759 520	18 247 844	18 750 982	19 269 359
Udział w podatkach budżetowych państwa	5 541 592	6 166 745	5 839 116	9 693 534	9 617 331	9 905 851	10 203 026	10 509 117	10 824 391	11 149 122	11 483 596	11 828 104	12 182 947	12 548 436	12 924 889
Dochody z majątku gminy	3 622 184	1 543 109	1 192 220	1 892 854	911 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	80 438	100 672	53 537	204 771	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe dochody	629 718	736 858	1 088 989	848 555	809 370	825 506	842 126	859 245	876 877	895 039	913 745	933 012	952 858	973 298	994 352
B. WYDATKI:	**22 415 737**	**24 014 410**	**23 398 876**	**28 042 425**	**31 522 285**	**32 140 740**	**32 981 828**	**33 846 190**	**34 734 486**	**35 647 392**	**36 585 607**	**37 549 849**	**38 540 856**	**39 559 387**	**40 606 224**
Rzeczowe	10 711 717	11 391 323	10 362 313	13 702 829	15 752 602	15 898 050	16 251 943	16 614 497	16 985 930	17 366 471	17 756 351	18 155 810	18 565 092	18 984 448	19 414 138
Osobowe	11 704 020	12 623 087	13 036 563	14 339 596	15 769 683	16 242 689	16 729 884	17 231 694	17 748 555	18 280 921	18 829 256	19 394 039	19 975 764	20 574 938	21 192 086
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A - B)	**6 544 789**	**6 154 258**	**7 582 739**	**8 478 472**	**5 565 091**	**5 175 984**	**5 139 662**	**5 106 052**	**5 075 093**	**5 046 744**	**5 020 975**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (1 + 2)	**1 615 038**	**2 142 016**	**1 726 837**	**413 464**	**2 600 000**	**2 773 006**	**2 550 000**	**2 480 000**	**2 400 000**	**2 360 000**	**2 399 630**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Spłata rat kapitałowych	984 750	1 868 195	1 530 983	160 000	2 100 000	2 319 810	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630	0	0	0	0
2. Spłata odsetek	630 288	273 821	195 854	253 464	500 000	453 196	390 000	320 000	240 000	200 000	120 000	0	0	0	0
E. ŚRODKI BUDŻETU GMINY NA INWESTYCJE (C - D)	**4 929 751**	**4 012 242**	**5 855 902**	**8 065 008**	**2 965 091**	**2 402 977**	**2 589 662**	**2 626 052**	**2 675 093**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
F. ŚRODKI NA INWESTYCJE Z GFOŚiGW					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. INWESTYCJE	**3 967 624**	**10 637 874**	**10 289 841**	**10 840 047**	**5 399 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finansowane ze środków własnych	-*	-*	-*	-*	5 199 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fionansowane ze środków pozabudżetowych	-*	-*	-*	-*	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H. WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH (E - F)	**962 127**	**-6 625 632**	**-4 433 939**	**-2 775 039**	**-2 433 909**	**2 402 977**	**2 589 662**	**2 626 052**	**2 675 093**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
I. OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE	**732 000**	**5 181 025**	**5 421 052**	**5 027 363**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
J. PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**2 401 875**	**957 268**	**1 749 381**	**2 433 909**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
K. ROZCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**0**	**195 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
L. ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO (H + I + J - K)	**1 694 127**	**957 268**	**1 749 381**	**4 001 705**	**0**	**2 402 977**	**2 589 662**	**2 626 052**	**2 675 093**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

*) Wydatki na inwestycje w latach 2001 – 2004 zostały podane bez rozbicia na źródła ich finansowania.

Wykres 5. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 – 2015 (bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009)

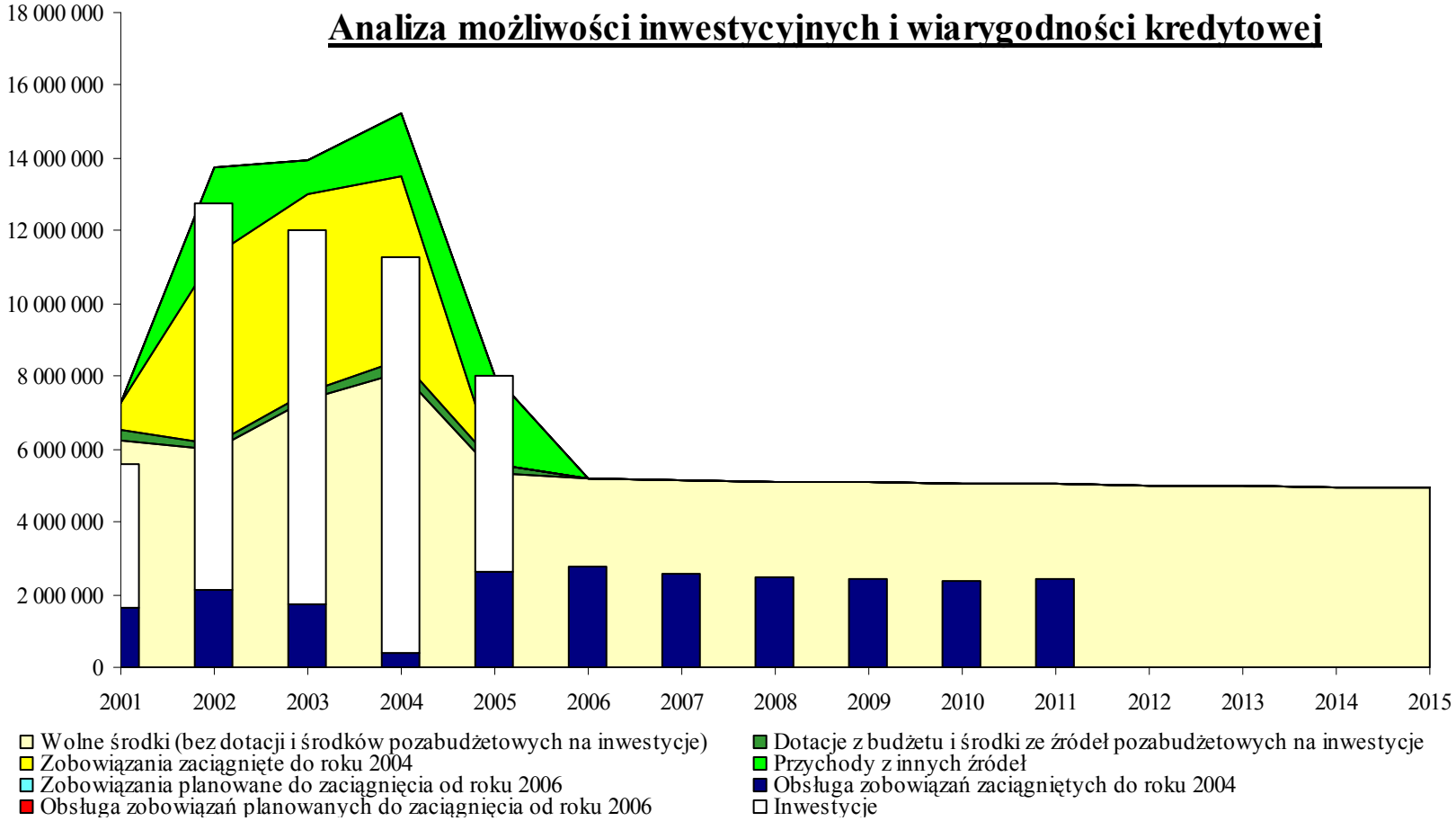

Źródło: Opracowanie Invest Consulting S.A.

Wykres obrazuje „Wolne Środki" pozostające do dyspozycji Gminy, które mogą być wydane na inwestycje oraz na obsługę zadłużenia. „Wolne Środki" zobrazowano na powyższych wykresach jako pole w kolorze piaskowym.

Na pole „Wolne Środki" nałożone są inwestycje Gminy, które odpowiadają białym słupkom. Wartości te odpowiadają rocznym nakładom inwestycyjnym poniesionym lub planowanym do poniesienia przez Gminę.

Część inwestycji finansowana jest przy pomocy dotacji z budżetu państwa i środki pozabudżetowe, co na wykresie przedstawiono kolorem zielonym („Dotacje z budżetu i środki pozabudżetowe na inwestycje").

Przedłużenie słupka inwestycji stanowi suma rat kapitałowych i odsetek przypadających w danym roku do spłaty. Wartość obsługi zadłużenia zaznaczono kolorem granatowym.

Jak widać na wykresie 5 w latach 2002 – 2004 słupki przewyższają pole w kolorze piaskowym „Wolnych Środków" i w kolorze zielonym „Dotacje i środki pozabudżetowe na inwestycje" - oznacza to, że w tych latach Gmina nie była w stanie sfinansować wszystkich zadań z własnego budżetu i ze środków dotacyjnych. W takim przypadku konieczne było zaciągnięcie kredytów, pożyczek czy wyemitowanie obligacji, co jest zobrazowane jako pole w kolorze żółtym.

Zdarza się, że część inwestycji była finansowana poprzez „Przychody z innych źródeł", czyli przychodami z prywatyzacji majątku lub nadwyżkami środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, której wartość na wykresie przedstawiono jako pole w kolorze jasnozielonym.

3.6. Informacje o planowanych inwestycjach w latach 2005 - 2009

Plan inwestycyjny Miasta i Gminy Błonie obejmuje horyzont pięciu lat. Łączne środki finansowe związane z realizacją planu wynoszą 31 719 000 PLN. Poniższa tabela przedstawia rozłożenie tych środków w latach i źródła ich finansowania inwestycji.

Tabela 19. Źródła finansowania zadań inwestycyjnych Miasta i Gminy w latach 2005 – 2009 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
Inwestycje ogółem	**5 399 000**	**6 820 000**	**6 500 000**	**6 500 000**	**6 500 000**
finansowane z:					
Środki własne (w tym kredyty i pożyczki)	5 199 000	6 820 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000
GFOŚiGW	0	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	0	0	0	0	0
Środki pozabudżetowe	200 000	0	0	0	0

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Błoniu

3.7. Analiza zdolności finansowej Miasta w latach obowiązywania prognozy (z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009)

Tabela 20 i wykres 6 obrazują sytuację finansową Gminy, przy uwzględnieniu nakładów na wydatki inwestycyjne w latach 2006 - 2009, w stanie który pozwala na określenie jej zdolności kredytowej i odzwierciedla przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach, w sposób przypominający analizę „cash flow" stosowaną w przedsiębiorstwach.

Prognoza na lata 2005 – 2015 została przygotowana w oparciu o uchwałę budżetową na 2005 rok, o strategię zarządzania finansami Gminy oraz o informacje na temat środków własnych palnowanych na wydatki inwestycyjne w kolejnych latach.

Wyjaśnienia poszczególnych pozycji zawartych w tabeli 20 - patrz str.47 i 78.

Tabela 20. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 – 2015 (z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych w latach 2006 - 2009)

dane w PLN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK (1 + 2)	**28 960 526**	**30 168 668**	**30 981 615**	**36 520 897**	**37 087 376**	**37 316 723**	**38 121 490**	**38 952 242**	**39 809 579**	**40 694 136**	**41 606 583**	**42 547 621**	**43 517 986**	**44 518 447**	**45 549 806**
1. Subwencje i dotacje	**9 742 912**	**10 108 499**	**10 575 302**	**10 280 869**	**11 026 188**	**10 905 409**	**10 988 723**	**11 076 081**	**11 167 449**	**11 262 809**	**11 362 156**	**11 465 497**	**11 572 850**	**11 684 244**	**11 799 719**
Subwencje ogółem	6 925 322	7 490 172	8 290 407	7 460 600	7 826 231	7 832 614	7 839 187	7 845 959	7 852 933	7 860 117	7 867 516	7 875 137	7 882 986	7 891 071	7 899 399
Dotacje na zadania bieżace	2 327 418	2 451 567	2 049 291	2 447 663	2 999 957	3 072 796	3 149 536	3 230 122	3 314 516	3 402 693	3 494 641	3 590 361	3 689 864	3 793 173	3 900 320
Środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania bieżące	165 469	19 014	15 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje i środki ze źródeł pozabudżetowych na inwestycje	324 703	147 746	220 004	372 606	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dochody własne gminy	**19 217 614**	**20 060 169**	**20 406 313**	**26 240 028**	**26 061 188**	**26 411 314**	**27 132 767**	**27 876 161**	**28 642 130**	**29 431 327**	**30 244 426**	**31 082 124**	**31 945 136**	**32 834 203**	**33 750 087**
Podatki i opłaty lokalne	9 343 682	11 512 785	12 232 451	13 600 314	14 723 000	15 118 470	15 526 127	15 946 312	16 379 375	16 825 679	17 285 598	17 759 520	18 247 844	18 750 982	19 269 359
Udział w podatkach budżetowych państwa	5 541 592	6 166 745	5 839 116	9 693 534	9 617 331	9 905 851	10 203 026	10 509 117	10 824 391	11 149 122	11 483 596	11 828 104	12 182 947	12 548 436	12 924 889
Dochody z majątku gminy	3 622 184	1 543 109	1 192 220	1 892 854	911 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	80 438	100 672	53 537	204 771	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe dochody	629 718	736 858	1 088 989	848 555	809 370	825 506	842 126	859 245	876 877	895 039	913 745	933 012	952 858	973 298	994 352
B. WYDATKI:	**22 415 737**	**24 014 410**	**23 398 876**	**28 042 425**	**31 522 285**	**32 140 740**	**32 981 828**	**33 846 190**	**34 734 486**	**35 647 392**	**36 585 607**	**37 549 849**	**38 540 856**	**39 559 387**	**40 606 224**
Rzeczowe	10 711 717	11 391 323	10 362 313	13 702 829	15 752 602	15 898 050	16 251 943	16 614 497	16 985 930	17 366 471	17 756 351	18 155 810	18 565 092	18 984 448	19 414 138
Osobowe	11 704 020	12 623 087	13 036 563	14 339 596	15 769 683	16 242 689	16 729 884	17 231 694	17 748 555	18 280 921	18 829 256	19 394 039	19 975 764	20 574 938	21 192 086
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A - B)	**6 544 789**	**6 154 258**	**7 582 739**	**8 478 472**	**5 565 091**	**5 175 984**	**5 139 662**	**5 106 052**	**5 075 093**	**5 046 744**	**5 020 975**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (1 + 2)	**1 615 038**	**2 142 016**	**1 726 837**	**413 464**	**2 600 000**	**2 773 006**	**2 550 000**	**2 480 000**	**2 400 000**	**2 360 000**	**2 399 630**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Spłata rat kapitałowych	984 750	1 868 195	1 530 983	160 000	2 100 000	2 319 810	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630	0	0	0	0
2. Spłata odsetek	630 288	273 821	195 854	253 464	500 000	453 196	390 000	320 000	240 000	200 000	120 000	0	0	0	0
E. ŚRODKI BUDŻETU GMINY NA INWESTYCJE (C - D)	**4 929 751**	**4 012 242**	**5 855 902**	**8 065 008**	**2 965 091**	**2 402 977**	**2 589 662**	**2 626 052**	**2 675 093**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
F. ŚRODKI NA INWESTYCJE Z GFOŚiGW					0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. INWESTYCJE	**3 967 624**	**10 637 874**	**10 289 841**	**10 840 047**	**5 399 000**	**6 820 000**	**6 500 000**	**6 500 000**	**6 500 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finansowane ze środków własnych	-*	-*	-*	-*	5 199 000	6 820 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	0	0	0	0	0	0
Fionansowane ze środków pozabudżetowych	-*	-*	-*	-*	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H. WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH (E - F)	**962 127**	**-6 625 632**	**-4 433 939**	**-2 775 039**	**-2 433 909**	**-4 417 023**	**-3 910 338**	**-3 873 948**	**-3 824 907**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**
I. OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE	**732 000**	**5 181 025**	**5 421 052**	**5 027 363**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
J. PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**2 401 875**	**957 268**	**1 749 381**	**2 433 909**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
K. ROZCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**0**	**195 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
L. ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO (H + I + J - K)	**1 694 127**	**957 268**	**1 749 381**	**4 001 705**	**0**	**-4 417 023**	**-3 910 338**	**-3 873 948**	**-3 824 907**	**2 686 744**	**2 621 345**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

*) Wydatki na inwestycje w latach 2001 – 2004 zostały podane bez rozbicia na źródła ich finansowania.

Wykres 6. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 – 2015 (z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych w latach 2006 – 2009)

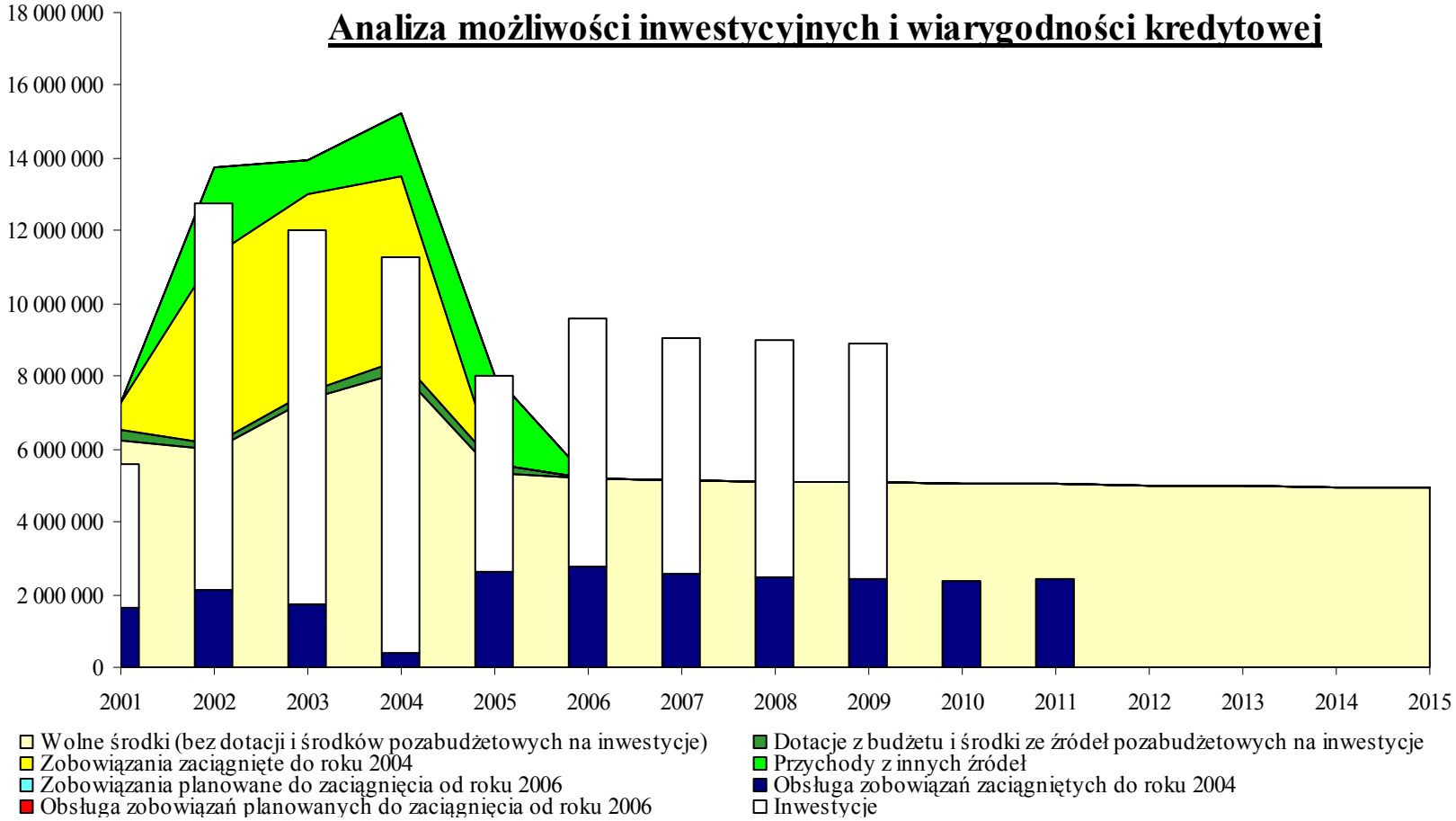

Źródło: Opracowanie Invest Consulting S.A.

Wykres obrazuje „Wolne Środki" pozostające do dyspozycji Gminy, które mogą być wydane na inwestycje oraz na obsługę zadłużenia. „Wolne Środki" zobrazowano na powyższych wykresach jako pole w kolorze piaskowym.

Na pole „Wolne Środki" nałożone są inwestycje Gminy, które odpowiadają białym słupkom. Wartości te odpowiadają rocznym nakładom inwestycyjnym poniesionym lub planowanym do poniesienia przez Gminę.

Część inwestycji finansowana jest przy pomocy dotacji z budżetu państwa i środki pozabudżetowe, co na wykresie przedstawiono kolorem zielonym („Dotacje z budżetu i środki pozabudżetowe na inwestycje").

Przedłużenie słupka inwestycji stanowi suma rat kapitałowych i odsetek przypadających w danym roku do spłaty. Wartość obsługi zadłużenia zaznaczono kolorem granatowym.

Jak widać na wykresie 5 w latach 2002 – 2004 słupki przewyższają pole w kolorze piaskowym „Wolnych Środków" i w kolorze zielonym „Dotacje i środki pozabudżetowe na inwestycje" - oznacza to, że w tych latach Gmina nie była w stanie sfinansować wszystkich zadań z własnego budżetu i ze środków dotacyjnych. W takim przypadku konieczne było zaciągnięcie kredytów, pożyczek czy wyemitowanie obligacji, co jest zobrazowane jako pole w kolorze żółtym.

Zdarza się, że część inwestycji była lub będzie finansowana poprzez „Przychody z innych źródeł", czyli przychodami z prywatyzacji majątku lub nadwyżkami środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, której wartość na wykresie przedstawiono jako pole w kolorze jasnozielonym.

Należy zwrócić uwagę, że w latach 2006 – 2009 wydatki związane z realizacją inwestycji przekraczają poziom prognozowanych wolnych środków.

Różnica ta może zostać pokryta za pomocą środków pozyskanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, bądź oszczędności i/lub z zaciągnięcia kredytów, pożyczek czy wyemitowania obligacji.

Rozdział 4. Wieloletni Plan Finansowy – sposoby pokrycia deficytu budżetowego ze źródeł komercyjnych

4.1. Kredyt a obligacje – porównanie

Rozważając sposób finansowania niedoboru budżetowego z komercyjnych zewnętrznych źródeł, jednostka samorządu terytorialnego powinna rozważyć wszelkie aspekty prawne, finansowe i organizacyjne związane z wyborem pomiędzy zaciągnięciem kredytu bankowego a emisją obligacji. Poszukując kapitału należy przeprowadzić dogłębną analizę przedstawiającą, które ze źródeł finansowania inwestycji będzie bardziej korzystne.

KOSZTY POZYSKANIA PIENIADZA

Jednym z podstawowych kryteriów wyboru rodzaju finansowania deficytu budżetowego jest oczekiwanie poniesienia niższych w stosunku do alternatywnego źródła finansowania kosztów.

Decyzja dotycząca wyboru długu poprzedzona musi być wyliczeniem i porównaniem kosztów alternatywnych krajowych i zagranicznych źródeł finansowania.

W przypadku zaciągania zobowiązań finansowych, przepływami pieniężnymi są wpływy oraz wydatki. Pozyskane środki pieniężne stanowią wpływy. Wydatkami mogą być: spłata kapitału pożyczki (jednorazowo lub ratami), odsetek, prowizji oraz innych opłat, co ilustruje tabela poniżej. Dyskusyjnym jest uznawanie za bezpośredni koszt pozyskania kapitału kosztów ponoszonych w jednostce samorządu terytorialnego w związku z przygotowaniem instrumentu finansowego (np. wypełnienie wniosku kredytowego, koszty wyjazdów do instytucji finansowych w celu negocjacji warunków, przygotowywanie memorandum przez służby firmy). Tego rodzaju koszty zaliczane są do kosztów funkcjonowania jednostki samorządowej i dlatego mogą nie być zaliczane do kosztów danej kategorii długu.

CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA KOSZT KREDYTU I OBLIGACJI DENOMINOWANYCH W ZŁOTYCH

A) PROWIZJE I OPŁATY POCZĄTKOWE.

W przypadku kredytu umowa miedzy bankiem a jednostką samorządu terytorialnego określa wysokość prowizji oraz sposób ustalania ich wysokości. W umowach kredytowych zawieranych przez jednostki samorządu terytorialnego najczęściej występuje prowizja od udzielonego kredytu w wysokości przeważnie od 0 % do nawet 3 %. Zdarza się, chociaż rzadko w przypadku kredytów udzielanych JST, iż występują inne opłaty związane z pozyskaniem kredytu, takie jak przykładowo: opłata za rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizja za wcześniejszą spłatę kredytu, opłata za pozostawienie środków do dyspozycji klienta.

Odpowiednikiem prowizji w przypadku emisji obligacji komunalnych są opłaty ponoszone na rzecz doradcy oraz agenta emisji.

Koszty, jakie ponoszą jednostki samorządu terytorialnego związane z przeprowadzeniem niepublicznych (skierowanych przede wszystkim do instytucji finansowych w liczbie nie większej niż 300) emisji obligacji, obejmujące łączne koszty doradztwa oraz agenta emisji, zależą m.in. od wielkości emisji i kształtują się przeważnie w przedziale od 0,05% - 1,0% wartości emisji.

Wykres 7. Kształtowanie się rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych oraz wysokość stawek WIBOR 1M w okresie od XII 2004 do IV 2005.

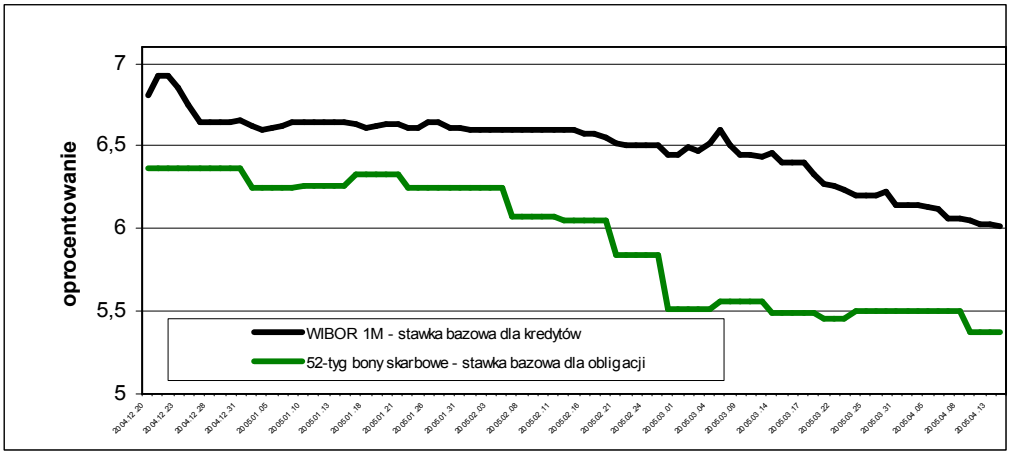

Źródło: Samorządowy Przegląd Finansowy

B) OPROCENTOWANIE NOMINALNE.

Stopa procentowa w przypadku kredytów długoterminowych jest zwykle zmienna, tzn. uzależniona od stawki bazowej (referencyjnej) powiększonej o marżę. W Polsce stawką referencyjną jest zwykle koszt pozyskiwania pieniądza na rynku pozabankowym, zwany WIBOR-em. WIBOR (Warsaw Interbak Offered Rate) jest to roczna stopa procentowa, po jakiej banki udzielą pożyczek innym bankom. W zależności od przyjętej częstotliwości spłacania kredytu oraz odsetek do wyliczenia oprocentowania najczęściej stosuje się stawki WIBOR 1M (jednomiesięczny WIBOR) lub WIBOR 3M (trzymiesięczny WIBOR). Do stawki referencyjnej dodawana jest marża, która w ostatnich miesiącach w segmencie kredytów udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w większości przypadków waha się w przedziale od 0,1% do 1,5%. Niektóre banki, szczególnie stosujące rozbudowaną bankowość detaliczną, stosują własne stawki bazowe. Pamiętać jednakże należy, że nawet jeżeli są one nominalnie niższe od stawek WIBOR, to marża dodawana do tych stawek jest na tyle wysoka, iż oprocentowanie takiego kredytu jest porównywalne z oprocentowaniem opartym na stawce WIBOR.

Obligacje komunalne emitowane w Polsce są w absolutnej większości obligacjami o zmiennym kuponie odsetkowym (oprocentowaniu). Dochód dla obligatariusza określany jest w stosunku do innego instrumentu finansowego, jakim jest rentowność bonów skarbowych lub stawka WIBOR 6M lub 1R.

Marże ponad rentowność bonów skarbowych w przeciągu ostatniego roku wahają się od 0,3% do 1,2% w zależności przede wszystkim od terminu zapadalności obligacji, wiarygodności kredytowej emitenta i efektywności sprzedaży. Oparcie oprocentowania na rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych jest w zasadzie regułą na polskim rynku obligacji komunalnych.

C) CZĘSTOTLIWOŚĆ PŁACENIA ODSETEK - OPROCENTOWANIE EFEKTYWNE.

Dodanie marży do stawki referencyjnej (po uwzględnieniu konwencji naliczania odsetek) określa nominalną stopę procentową. Na efektywną stopę procentową wpływ ma także częstotliwość płatności odsetek, co wiąże się z wartością pieniądza w czasie. Płatność odsetek od kredytu następuje co miesiąc

lub co najwyżej raz na kwartał (płatności rzadziej niż raz na kwartał występują sporadycznie). Natomiast płatności odsetek od obligacji najczęściej występują raz do roku. Powoduje to, iż kredyt oprocentowany nominalnie nawet tak jak obligacja jest efektywnie droższy. Wiąże się to z częstszym spłacaniem odsetek, co nie występuje w przypadku obligacji z płatnościami odsetek raz w roku. Uogólniając można powiedzieć, że im częstsza płatność odsetek tym większy koszt efektywny.
Poniżej zostały zaprezentowane przykłady wpływu częstości kapitalizacji odsetek na efektywną stopę procentową dla kredytu oprocentowanego nominalnie 6,5% rocznie.

Tabela 21. Wpływ częstotliwości spłaty odsetek na efektywny koszt długu

Częstość płatności odsetek	KREDYT (oprocentowanie efektywne w skali roku)	OBLIGACJA (oprocentowanie efektywne w skali roku)
co jeden miesiąc	6,70%	
co dwa miesiące	6,68%	
co trzy miesiące	6,66%	
co sześć miesięcy	6,61%	
rocznie	6,50%	6,50%

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Powyższa tabela ukazuje w pełni, jak częstość kapitalizacji odsetek (płatności odsetek w ciągu roku) wpływa na efektywną stopę procentową.
Przy założeniu emisji obligacji i kredytu na poziomie 6,5% i płatności odsetek w przypadku kredytu co miesiąc, a obligacji raz w roku (koszty prowizji pominięto w obu przypadkach) emisja obligacji już w pierwszym roku jest tańsza o 0,20 punktu procentowego. Zakładając, iż spłata zobowiązania rozpisana jest na okres kilkuletni korzyść jest jeszcze większa.

NIEFINASOWE WARUNKI KREDYTU BANKOWEGO I EMISJI OBLIGACJI

Porównując niefinansowe warunki kredytu bankowego i emisji obligacji jako potencjalnych źródeł finansowania należy wziąć pod uwagę następujące czynniki.

A) WARUNKI POZYSKANIA KAPITAŁU.

Mimo tego, że kredytodawcy wybierani są w przetargach, w praktyce na warunki, na jakich mają być przyznane środki finansowe, w ostatecznym rachunku wpływ ma bank. Bardzo dużą rolę odgrywają tu z góry ustalone wewnątrzbankowe regulaminy kredytowe, co w konsekwencji powoduje niewielką elastyczność negocjacyjną banków.
Nie bez znaczenia jest również fakt, iż banki starając się dodatkowo zabezpieczyć swoje interesy, zainteresowane są rozmaitymi sposobami zabezpieczenia udzielonych kredytów, co niejednokrotnie może stanowić dodatkowe obciążenie kosztowe dla kredytobiorcy. W praktyce ostatnich lat najczęściej stosowanym rozwiązaniem w zakresie zabezpieczenia kredytu stał się weksel in blanco wystawiany przez jednostkę samorządową. W przypadku samorządów bardziej zadłużonych zdarzają się jednakże przypadki zabezpieczania kredytów hipotekami na nieruchomościach. Inną bardzo istotną

charakterystyką kredytu jest okres kredytowania oraz karencji spłat kapitału. Okres kredytowania oraz karencji rat kapitałowych, w zależności od polityki danego banku oraz w zależności od sytuacji rynkowej, może nie w pełni odpowiadać potrzebom inwestycyjnym oraz możliwościom płatniczym jednostki samorządu terytorialnego.

Warunki emisji obligacji, takie jak termin wykupu obligacji, okresy odsetkowe, czy oprocentowanie obligacji są ustalane samodzielnie przez jednostkę samorządu terytorialnego - oczywiście w ramach obowiązujących przepisów prawa oraz zgodnie z obowiązującymi warunkami na rynku finansowym. Inną korzyścią w przypadku emisji obligacji jest swobodny wybór okresu zapadalności obligacji. Ma to szczególnie duże znaczenie w przypadku jednostek samorządowych, które są już zadłużone, albo realizują duże wieloletnie plany inwestycyjne. W takiej sytuacji samorządowi zależy na takim rozłożeniu spłaty nowo zaciągniętego długu, aby raty kapitałowe spłacane były po spłacie w części lub w całości dotychczasowego zadłużenia – w przypadku już wcześniej zadłużonych samorządów, lub po zrealizowaniu programu inwestycyjnego, tak ażeby konieczność spłaty zaciągniętych zobowiązań nie kolidowała z potrzebą dokończenia już realizowanych inwestycji.

B) ELASTYCZNOŚĆ ZARZĄDZANIA DŁUGIEM.

Jednostki samorządu terytorialnego mają możliwość renegocjowania z kredytodawcą warunków kredytu włącznie z całkowitą wcześniejszą spłatą. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji zaburzeń na rynku finansowym i kapitałowym, pozwalając łagodzić ryzyko związane z kosztem pozyskania kapitału. Ponadto istnieje możliwość zaciągnięcia kredytu w wielu opcjach bądź skorzystanie z różnego rodzaju kredytów (np. linia kredytowa, kredyt rewolwingowy itd.) - umiejętne korzystanie z tego typu finansowania może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie kosztów obsługi zadłużenia.

Zaciągając kredyt jednostka samorządu terytorialnego powinna jednak pamiętać o obowiązkach względem kredytodawcy oraz o jego ustawowych uprawnieniach. Zgodnie z prawem bankowym w czasie obowiązywania umowy kredytobiorca obowiązany jest przedstawić na żądanie banku informacje (dokumenty) niezbędne dla oceny jego sytuacji finansowej oraz umożliwiające kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu. W razie stwierdzenia przez bank kredytujący, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, bank może wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części albo zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu. Może także zażądać przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez bank.

Czasami stawiana jest teza, że przy emisji obligacji utrudniona jest możliwość elastycznego finansowania inwestycji w zależności od potrzeb kapitałowych w danej chwili. Powodem takiego stwierdzenia jest błędne wskazanie, że spływ środków finansowych następuje jednorazowo w momencie objęcia obligacji przez obligatariuszy. W przypadku wystąpienia takiej sytuacji, powodowałaby ona ponoszenie dodatkowych kosztów z tytułu niewykorzystania środków z emisji jeżeli brak byłoby korelacji z wydatkami inwestycyjnymi. W praktyce sposób emisji, gdzie występuje wyżej opisany jednorazowy spływ środków finansowych pozyskanych w wyniku emisji obligacji, jest

stosowany tylko wtedy, gdy faktycznie zachodzi taka potrzeba (np. przy spłacie przez powiat długów ZOZ podczas przekształcenia formy prawnej ZOZ).

W praktyce emisyjnej stosowanej przez emitentów występuje wiele technik emisji obligacji. Jednym ze sposobów, bardzo często stosowanych w celu zapewnienia lepszego dopasowania spływu środków finansowych w stosunku do potrzeb inwestycyjnych, jest przeprowadzenie programu emisji obligacji. Program emisji obligacji polega na podziale emisji na transze i serie, które z kolei uruchamiane (emitowane) są w sytuacji, gdy powstaje potrzeba pozyskania środków pieniężnych na finansowanie kolejnych etapów inwestycji.

Innym sposobem na bardziej efektywne wykorzystanie środków z emisji jest zastrzeżenie w warunkach emisji opcji wcześniejszego wykupu obligacji. Opcja przedterminowego wykupu obligacji może mieć, np. miejsce w sytuacji, kiedy obligacje są oprocentowane wg stałej stopy, np. 10% rocznie, a stawki rynkowe oprocentowania spadają do 8%. W takiej sytuacji jednostka samorządu terytorialnego może refinansować dług wykupując obligacje, a następnie pożyczając środki finansowe po cenach rynkowych, tj. 8%.

C) DOSTĘP DO KAPITAŁU.

W przypadku kredytu oddanie środków finansowych do dyspozycji jednostki samorządowej następuje z reguły przez jeden podmiot. Mając na uwadze przepisy ustawy prawo bankowe, przy kapitałochłonnym przedsięwzięciu ograniczenia kapitałowe pojedynczego banku mogą spowodować niemożność udzielenia przez niego kredytu. W takiej sytuacji możliwe jest i często praktykowane zawiązywanie przez kilka banków tzw. konsorcjów bankowych mających za zadanie finansowanie jednego kapitałochłonnego projektu inwestycyjnego. Jednakże należy mieć tu na uwadze fakt, iż zawiązanie konsorcjum bankowego stwarza sytuację, w której siła przetargowa kredytobiorcy jest znacznie osłabiona przez tzw. solidarność konsorcjalną (w takim przypadku wyeliminowany jest często element konkurencji pomiędzy potencjalnymi kredytodawcami, którzy ustalają jednostronnie korzystne warunki kredytu).

Nabywców obligacji teoretycznie może być nieskończenie wielu, tak więc dostęp do kapitału jest znacznie szerszy, niż ma to miejsce w przypadku kredytu. W zależności od wyboru koncepcji emisji obligacji pomiędzy emisją skierowaną (niepubliczną) a emisją publiczną - grono potencjalnych nabywców może składać się zarówno z banków, jak również instytucji finansowych, takich jak np. fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne, fundusze venture capital czy w końcu nabywców w postaci osób fizycznych. W przypadku osób fizycznych idealnym wprost rozwiązaniem byłoby zainteresowanie nabyciem obligacji mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego emitującej papiery wartościowe. Mielibyśmy wówczas do czynienia z sytuacją, kiedy to sami mieszkańcy uczestniczą w finansowaniu inwestycji na ich terenie, nie tylko w sposób pośredni poprzez płacone przez siebie podatki, ale również jako aktywni inwestorzy na rynku kapitałowym.

D) PROCEDURY.

Emisja obligacji jeżeli chodzi o stronę proceduralną, jest nieco bardziej skomplikowana niż uzyskanie kredytu. Liczne formalności prawne i techniczne związane z poszczególnymi etapami emisji, a następnie związane z obsługą zobowiązań i w końcu z wykupem obligacji wymagają niejednokrotnie zatrudnienia profesjonalnych podmiotów w postaci doradców prawnych, finansowych oraz tzw. agenta emisji. Powoduje to oczywiście konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, które nie występują w przypadku korzystania z kredytu. Z tego punktu widzenia wydawać się by mogło, że z emisji obligacji jako formy finansowania konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych w sferze infrastruktury komunalnej powinny przede wszystkim korzystać większe aglomeracje miejskie bądź jednostki samorządu terytorialnego o dużym potencjale gospodarczym. Jednakże dotychczasowa praktyka w dziedzinie emisji obligacji na polskim rynku kapitałowym nie potwierdza tak postawionej tezy. Okazuje się, że nawet niewielkie gminy emitują obligacje na nieduże kwoty (nawet na 1-1,5 mln złotych). Może to świadczyć o tym, że nawet dla niewielkich jednostek samorządowych finansowanie poprzez emisję obligacji może być atrakcyjne i bardziej korzystne, niż pozyskanie środków finansowych poprzez zaciągnięcie kredytu.

E) PROMOCJA.

Niebagatelna korzyścią, jaką może osiągnąć jednostka samorządu terytorialnego podczas emisji obligacji są aspekty promocyjne. Fakt wyemitowania obligacji, a idący za nią obowiązek informacyjny, skutkuje tym, że inwestorzy otrzymują stałą informację, nie tylko o kondycji finansowej samorządu, ale ponadto o ich walorach inwestycyjnych. Przy dobrym skorelowaniu działań wydziału promocji oraz informacji przekazywanej do prasy oraz biuletynów finansowych można w znaczący sposób zwiększyć prawdopodobieństwo pozyskania dla gminy, miasta czy powiatu tak pożądanych obecnie inwestycji.

4.2. Propozycja pokrycia wydatków inwestycyjnych Miasta i Gminy Błonie w latach 2006 – 2009 programem emisji obligacji

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawie o obligacjach, **obligacja** jest papierem wartościowym emitowanym w serii, w którym emitent stwierdza, że jest dłużnikiem właściciela obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia. Emitent zobowiązuje się na podstawie klauzul obligacyjnych do regulowania płatności odsetkowych określonych w dniu emisji papieru wartościowego oraz do spłaty pożyczki obligacyjnej w dniu jej wykupu, ewentualnie do spełnienia także świadczenia niepieniężnego (np. polegającego na przyznaniu preferencji w zakresie nabywania elementów mienia komunalnego).

Ze względu na planowane zwiększenie realizacji strategicznych zadań inwestycyjnych Gmina może w latach 2006 - 2009 pozyskać nowe zobowiązania (na przykład - emisja obligacji) na łączną kwotę 18 300 000 PLN.

Emisje dokonane będą w latach 2006 - 2009. W poniższych tabelach przedstawiono strukturę analizowanego programu emisji obligacji.

Tabela 22. Strukturyzacja emisji obligacji

transze	rok emisji	Emisja 4,5 mln zł	Emisja 8,8 mln zł	Emisja 13,2 mln zł	Emisja 18,3 mln zł
transza I	**2006**	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
transza III	**2007**	0	4 300 000	4 300 000	4 300 000
transza III	**2008**	0	0	4 600 000	4 600 000
transza IV	**2009**	0	0	0	4 900 000
	Razem	**4 500 000**	**8 800 000**	**13 200 000**	**18 300 000**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Tabela 23. Strukturyzacja I transzy emisji obligacji

transza I	czas	kupon odsetkowy	Emisja 4,5 mln zł	Emisja 8,8 mln zł	Emisja 13,2 mln zł	Emisja 18,3 mln zł
seria A6	obligacja 6-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,65%	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
seria A7	obligacja 7-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,70%	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
		suma	**4 500 000**	**4 500 000**	**4 500 000**	**4 500 000**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Emisja dokonana w 2006 roku

Tabela 24. Strukturyzacja II transzy emisji obligacji

transza I	czas	kupon odsetkowy	Emisja 4,5 mln zł	Emisja 8,8 mln zł	Emisja 13,2 mln zł	Emisja 18,3 mln zł
seria A6	obligacja 7-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,70%	0	2 100 000	2 100 000	2 100 000
seria A7	obligacja 8-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,75%	0	2 200 000	2 200 000	2 200 000
		suma	**0**	**4 300 000**	**4 300 000**	**4 300 000**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Emisja dokonana w 2007 roku

Tabela 25. Strukturyzacja III transzy emisji obligacji

transza I	czas	kupon odsetkowy	Emisja 4,5 mln zł	Emisja 8,8 mln zł	Emisja 13,2 mln zł	Emisja 18,3 mln zł
seria A6	obligacja 8-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,75%	0	0	2 300 000	2 300 000
seria A7	obligacja 9-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,80%	0	0	2 300 000	2 300 000
		suma	**0**	**0**	**4 600 000**	**4 600 000**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Emisja dokonana w 2008 roku

Tabela 26. Strukturyzacja IV transzy emisji obligacji

transza I	czas	kupon odsetkowy	Emisja 4,5 mln zł	Emisja 8,8 mln zł	Emisja 13,2 mln zł	Emisja 18,3 mln zł
seria A6	obligacja 9-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,75%	0	0	0	2 400 000
seria A7	obligacja 10-letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,80%	0	0	0	2 500 000
		suma	**0**	**0**	**0**	**4 900 000**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Emisja dokonana w 2009 roku

Harmonogram spłat planowanego do zaciągnięcia zobowiązania w latach 2005 - 2019 przedstawia tabela 28 na stronie 67.

4.3. Oprocentowanie obligacji przyjętych w analizie

Oprocentowanie emisji obligacji komunalnych oparte jest z reguły na rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych lub stawce Wibor 1R powiększonych o marżę dla inwestorów.

Na wysokość rentowność 52-tygodniowych bonów skarbowych oraz poziom stawki Wibor wpływ ma przede wszystkim wysokość inflacji oraz wysokość realnego oprocentowania wymaganego przez inwestorów.

Kształtowanie się wskaźnika wzrostu cen i usług konsumpcyjnych w okresie grudzień 1997 – styczeń 2005 przedstawione jest na poniższym wykresie (rok poprzedni =100).

Wykres 8. Roczny wskaźnik wzrostu cen usług i dóbr konsumpcyjnych w okresie grudzień 1997 - styczeń 2005

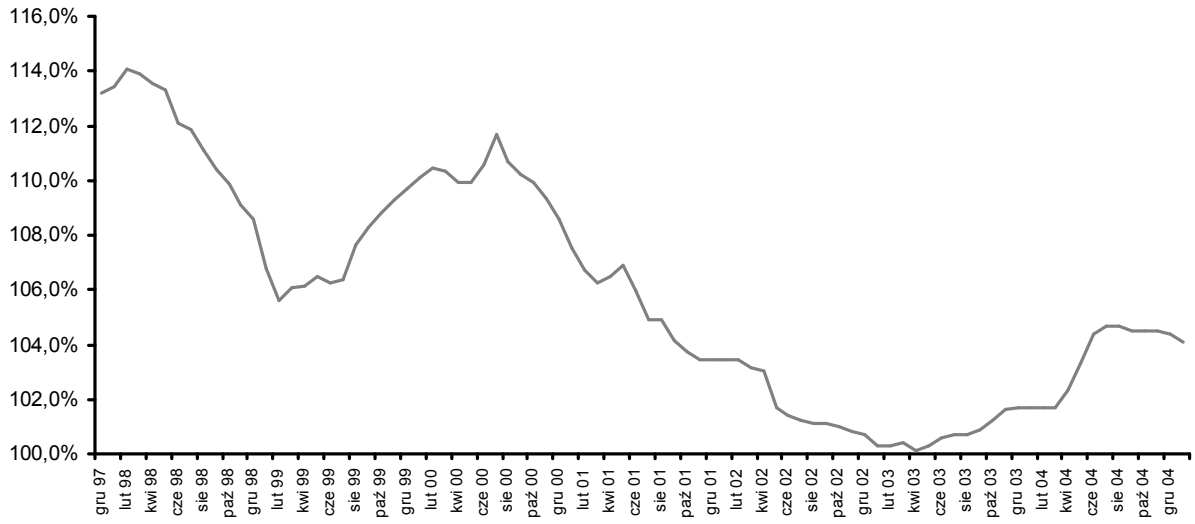

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2005 r. wzrosły o 0,1%, głównie w wyniku podwyżki cen żywności. W styczniu br. wzrost cen konsumpcyjnych był znacznie niższy niż przed rokiem (0,1%, wobec 0,4%).

W roku 2004 wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 4,4%, a w ujęciu średniorocznym tempo wzrostu cen wyniosło 3,5%. W okresie dwunastu miesięcy 2003 roku ceny konsumpcyjne podniesiono o 1,7%.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie dwunastu miesięcy 2002 r. wyniósł 0,8% (wobec 3,6% w analogicznym okresie 2001 r.), na co wpłynął głównie wzrost opłat związanych z mieszkaniem oraz spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych. Średnie miesięczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych w 2002 r. było niższe od zanotowanego w 2001 r. (0,07% wobec 0,30%).

Kształtowanie się rentowności 52 tyg. bonów skarbowych w okresie grudzień 1997 – marzec 2005 wraz z wartością popytu i podaży na te instrumenty pokazane jest na poniższym wykresie.

Wykres 9. Rentowność bonów skarbowych w okresie 01.XII.1997 – 07.III.2005

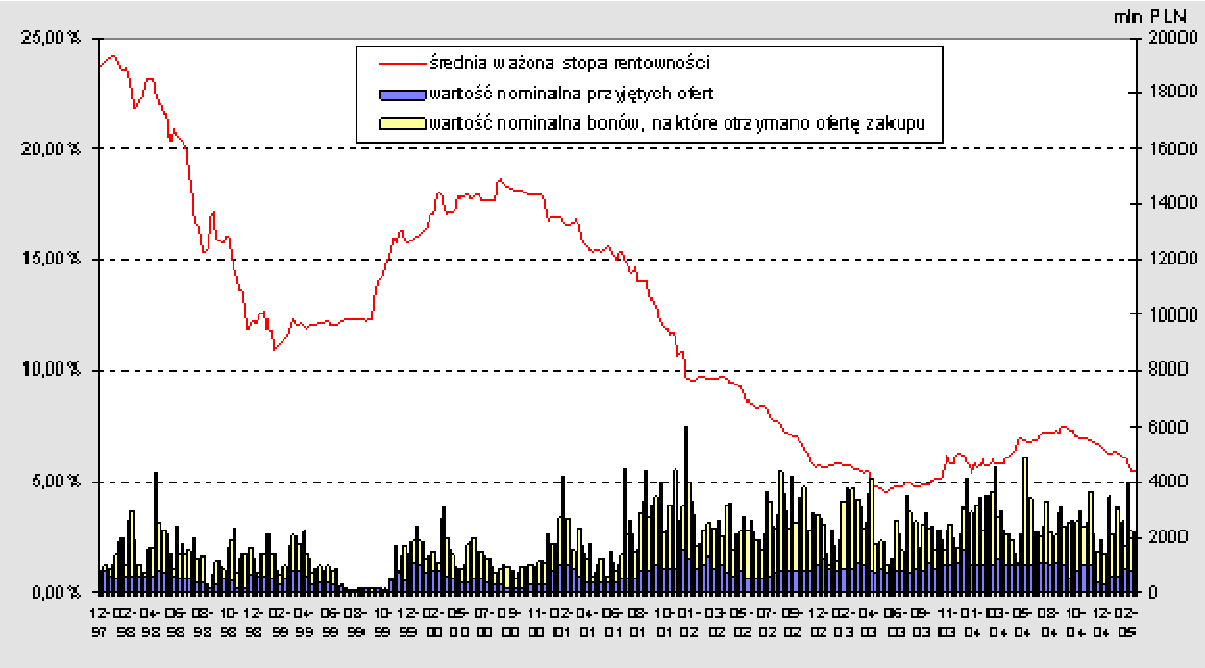

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Na przetargu w dniu 07 III 2005 rentowność 52-tygodniowych bonów skarbowych wynosiła 5,561%. Wydaje się, że w najbliższym czasie rentowność bonów skarbowych będzie się kształtowała w przedziale 5,0 – 6,0%.

Na bazie naszego doświadczenia oraz wielkości marży dla dotychczasowych emisji obligacji komunalnych w Polsce oprocentowania obligacji Miasta i Gminy Błonie w analizie przyjęto zgodnie z informacjami zawartymi w tabeli 27.

Tabela 27. Oprocentowanie obligacji Miasta i Gminy Błonie

czas	kupon odsetkowy
obligacja 6 - letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,65%
obligacja 7 - letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,70%
obligacja 8 - letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,75%
obligacja 9 - letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,80%
obligacja 10 - letnia	52 tyg. bony skarbowe +0,85%

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Należy zaznaczyć, iż ostateczne premie za ryzyko (ponad rentowność bonów skarbowych) dla inwestorów nabywających obligacje komunalne ustalane są podczas przetargu na wybór agenta emisji, który jest także nabywcą obligacji.

4.4. Prognoza rentowności bonów skarbowych dla okresów odsetkowych

Odsetki w 2007 roku są wypadkową rentowności bonów skarbowych na przetargach przed rozpoczęciem okresu odsetkowego, a więc na przetargach w 2006 roku.

Rentowność bonów skarbowych przyjęta do wyliczenia odsetek od obligacji wyznaczona została na podstawie prognoz banków aktywnych na rynku obligacji komunalnych. Dodatkowo prognozy banków zostały powiększone o 1,5 p.p. celem zwiększenia marginesu bezpieczeństwa prognoz. W obliczeniach przyjęto założenie, iż rozkład prognoz rentowności bonów skarbowych jest rozkładem normalnym z nieznaną wartością średnią i odchyleniem standardowym. Rentowność bonów skarbowych wyznaczono jako jednostronną górną granicę przedziału zmienności dla średniej arytmetycznej prognoz banków dla poziomu ufności α = 0,05. Jako podstawę budowy tej granicy przedziału ufności wykorzystano statystykę t - Studenta. Przyjęcie takiego sposobu liczenia podstawy oprocentowania obligacji oznacza, iż prawdopodobieństwo ukształtowania się stawki bazowej oprocentowania obligacji poniżej wyznaczonego poziomu wynosi 95,0%. Natomiast prawdopodobieństwo tego, iż rentowność bonów skarbowych ukształtuje się na poziomie wyższym niż przyjęto do obliczeń wynosi 5,0%.

Wykres 10. Prognoza rentowności bonów skarbowych w latach 2006 - 2018

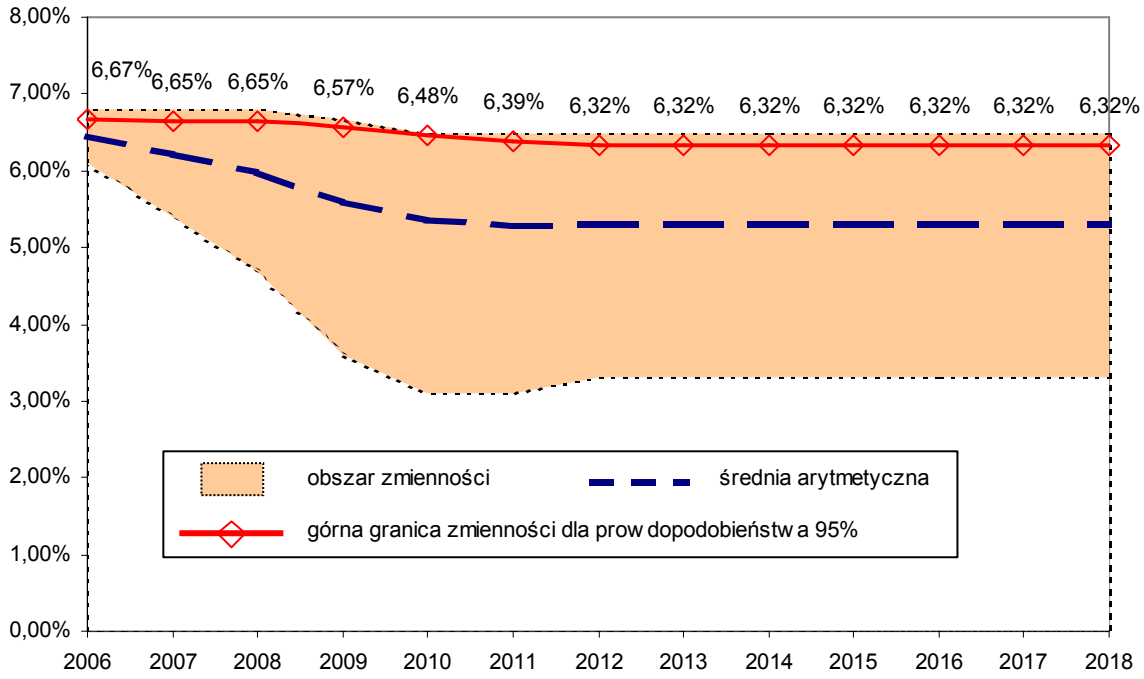

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Tabela 28. Harmonogram spłat planowanych zobowiązań na lata 2006 - 2019 (dane w PLN)

Zobowiązania planowane		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obligacje	Transze	4 500 000	4 300 000	4 600 000	4 900 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwota **18 300 000**	Stan na koniec roku	4 500 000	8 800 000	13 400 000	18 300 000	18 300 000	18 300 000	16 100 000	13 800 000	11 700 000	9 500 000	7 200 000	4 900 000	2 500 000	0
52-tyg. bony skarbowe Oprocentowanie+ **marża dla inwestora**	Odsetki	0	330 676	647 091	987 964	1 340 580	1 322 654	1 306 527	1 141 148	979 656	832 206	676 635	513 992	350 199	179 285
	Raty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	2 200 000	2 300 000	2 100 000	2 200 000	2 300 000	2 300 000	2 400 000	2 500 000
Razem zobowiązania	Otrzymane transze	4 500 000	4 300 000	4 600 000	4 900 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Odsetki	453 196	720 676	967 091	1 227 964	1 540 580	1 442 654	1 306 527	1 141 148	979 656	832 206	676 635	513 992	350 199	179 285
	Raty kapitałowe	2 319 810	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630	2 200 000	2 300 000	2 100 000	2 200 000	2 300 000	2 300 000	2 400 000	2 500 000
	Stan zadłużenia na koniec roku	15 419 630	17 559 630	19 999 630	22 739 630	20 579 630	18 300 000	16 100 000	13 800 000	11 700 000	9 500 000	7 200 000	4 900 000	2 500 000	0
	Obsługa zobowiązań razem	**2 773 006**	**2 880 676**	**3 127 091**	**3 387 964**	**3 700 580**	**3 722 284**	**3 506 527**	**3 441 148**	**3 079 656**	**3 032 206**	**2 976 635**	**2 813 992**	**2 750 199**	**2 697 285**

Źródło: Opracowanie Urzędu Miejskiego w Błoniu oraz Inwest Consulting S.A.

4.5. Analiza zdolności finansowej Miasta i Gminy w latach obowiązywania prognozy

Tabela 29 i wykres 11 zostały przygotowane w celu zobrazowania zjawisk występujących w budżecie Gminy w latach objętych Wieloletnim Planem Finansowym. Zawierają wyliczenia i informacje będące wynikiem prac pracowników Urzędu Miejskiego w Błoniu i pracowników Inwest Consulting S.A. z Poznania.

Tym samym tabela ta obrazuje sytuację finansową Gminy, pozwala na określenie jej zdolności kredytowej i odzwierciedla przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach, w sposób przypominający analizę „cash flow" stosowaną w przedsiębiorstwach.

Prognoza na lata 2005 – 2019 została przygotowana w oparciu o uchwałę budżetową na 2005 rok oraz o strategię zarządzania finansami Gminy.

Wyjaśnienia poszczególnych pozycji zawartych w tabeli 29:

1. **DOCHODY BEZ NADWYŻKI OPERACYJNEJ** = SUBWENCJE I DOTACJE ORAZ DOCHODY WŁASNE GMINY.
2. **WYDATKI** = WYDATKI RZECZOWE, OSOBOWE I KOSZTY FINANOWE.
3. **NADWYŻKA OPERACYJNA** = DOCHODY BEZ NADWYŻEK – WYDATKI - obrazuje tę część budżetu gminy, która może zostać wykorzystana na sfinansowanie inwestycji ze środków własnych gminy oraz na spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych przez gminę kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji (odsetek i rat kapitałowych); jej wartość oraz udział w dochodach gminy stanowi o jej kondycji finansowej. Im wielkość ta jest większa oraz im większy jest jej udział w dochodach gminy, tym w lepszej kondycji finansowej jest gmina.
4. **OBSŁUGA ZADŁUŻENIA** = SPŁATA PORĘCZEŃ, SPŁATA RAT KAPITAŁOWYCH I ODSETEK OD ZOBOWIĄZAŃ W DANYM ROKU.
5. **WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE** = NADWYŻKA OPERACYJNA – OBSŁUGA ZADŁUŻENIA - wartość ta określa niejako maksymalną kwotę, jaką gmina może wydać w poszczególnych latach na realizację programu inwestycyjnego. Warto podkreślić, że obejmuje to zarówno nakłady ze środków własnych i środków pozabudżetowych; gmina może prowadzić program inwestycyjny przekraczający tą wartość zasilając się, np. kredytami, pożyczkami czy emitując obligacje.
6. **INWESTYCJE** = KWOTY PRZYPADAJACE NA WYDATKI MAJĄTKOWE W DANYM ROKU,
7. **WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE – INWESTYCJE - określają sytuację finansową gminy po przeprowadzeniu programu inwestycyjnego w kolejnych latach; wartość ta w zależności od tego czy jest dodatnia czy też ujemna wskazuje na ewentualną potrzebę finansowania zewnętrznego koniecznego do przeprowadzenia planowanego programu inwestycyjnego; gmina, w zależności od tego czy posiada środki finansowe z poprzednich lat, może zdecydować się na finansowanie takich inwestycji z nadwyżek z lat poprzednich, jak również może zaciągnąć kredyty, wyemitować obligacje itp.).

8. **OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE** = PRZYCHODY Z ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ
9. **PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ** = NADWYŻKI ŚRODKÓW Z LAT POPRZEDNICH, ŚRODKI NA POKRYCIE DEFICYTU (nadwyżki z lat poprzednich, przychody z prywatyzacji majątku lub nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych).
10. **ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO** = WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE + OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I WYEMITOWANE OBLIGACJE + PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ - wartość dodatnia oznacza, że założenia budżetu co do zrealizowania zamierzonych celów inwestycyjnych zostały w pełni zrealizowane oraz to, że jeśli gmina zaciągała kredyty, to ich kwota w pełni pokrywała niedobory konieczne do realizacji zadań inwestycyjnych; wartość ujemna mówi o tym, że budżet nie został w pełni zrealizowany, a ewentualne kredyty, jakie gmina zaciągnęła nie w pełni pokryły niedobory.

Tabela 29. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 - 2019 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK (1 + 2)	**28 960 526**	**30 168 668**	**30 981 615**	**36 520 897**	**37 087 376**	**37 316 723**	**38 121 490**	**38 952 242**	**39 809 579**	**40 694 136**	**41 606 583**	**42 547 621**	**43 517 986**	**44 518 447**	**45 549 806**	**46 612 896**	**47 708 587**	**48 837 778**	**50 001 404**
1. Subwencje i dotacje	**9 742 912**	**10 108 499**	**10 575 302**	**10 280 869**	**11 026 188**	**10 905 409**	**10 988 723**	**11 076 081**	**11 167 449**	**11 262 809**	**11 362 156**	**11 465 497**	**11 572 850**	**11 684 244**	**11 799 719**	**11 919 323**	**12 043 113**	**12 171 156**	**12 303 524**
Subwencje ogółem	6 925 322	7 490 172	8 290 407	7 460 600	7 826 231	7 832 614	7 839 187	7 845 959	7 852 933	7 860 117	7 867 516	7 875 137	7 882 986	7 891 071	7 899 399	7 907 977	7 916 812	7 925 912	7 935 284
Dotacje na zadania bieżące	2 327 418	2 451 567	2 049 291	2 447 663	2 999 957	3 072 796	3 149 536	3 230 122	3 314 516	3 402 693	3 494 641	3 590 361	3 689 864	3 793 173	3 900 320	4 011 346	4 126 302	4 245 244	4 368 240
Środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania bieżące	165 469	19 014	15 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje i środki ze źródeł pozabudżetowych na inwestycje	324 703	147 746	220 004	372 606	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dochody własne gminy	**19 217 614**	**20 060 169**	**20 406 313**	**26 240 028**	**26 061 188**	**26 411 314**	**27 132 767**	**27 876 161**	**28 642 130**	**29 431 327**	**30 244 426**	**31 082 124**	**31 945 136**	**32 834 203**	**33 750 087**	**34 693 573**	**35 665 473**	**36 666 622**	**37 697 880**
Podatki i opłaty lokalne	9 343 682	11 512 785	12 232 451	13 600 314	14 723 000	15 118 470	15 526 127	15 946 312	16 379 375	16 825 679	17 285 598	17 759 520	18 247 844	18 750 982	19 269 359	19 803 413	20 353 598	20 920 380	21 504 240
Udział w podatkach budżetowych państwa	5 541 592	6 166 745	5 839 116	9 693 534	9 617 331	9 905 851	10 203 026	10 509 117	10 824 391	11 149 122	11 483 596	11 828 104	12 182 947	12 548 436	12 924 889	13 312 635	13 712 014	14 123 375	14 547 076
Dochody z majątku gminy	3 622 184	1 543 109	1 192 220	1 892 854	911 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487	561 487
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	80 438	100 672	53 537	204 771	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe dochody	629 718	736 858	1 088 989	848 555	809 370	825 506	842 126	859 245	876 877	895 039	913 745	933 012	952 858	973 298	994 352	1 016 038	1 038 374	1 061 380	1 085 077
B. WYDATKI:	**22 415 737**	**24 014 410**	**23 398 876**	**28 042 425**	**31 522 285**	**32 140 740**	**32 981 828**	**33 846 190**	**34 734 486**	**35 647 392**	**36 585 607**	**37 549 849**	**38 540 856**	**39 559 387**	**40 606 224**	**41 682 171**	**42 788 057**	**43 924 731**	**45 093 070**
Rzeczowe	10 711 717	11 391 323	10 362 313	13 702 829	15 752 602	15 898 050	16 251 943	16 614 497	16 985 930	17 366 471	17 756 351	18 155 810	18 565 092	18 984 448	19 414 138	19 854 425	20 305 583	20 767 889	21 241 632
Osobowe	11 704 020	12 623 087	13 036 563	14 339 596	15 769 683	16 242 689	16 729 884	17 231 694	17 748 555	18 280 921	18 829 256	19 394 039	19 975 764	20 574 938	21 192 086	21 827 746	22 482 474	23 156 842	23 851 438
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A - B)	**6 544 789**	**6 154 258**	**7 582 739**	**8 478 472**	**5 565 091**	**5 175 984**	**5 139 662**	**5 106 052**	**5 075 093**	**5 046 744**	**5 020 975**	**4 997 772**	**4 977 131**	**4 959 061**	**4 943 582**	**4 930 725**	**4 920 530**	**4 913 047**	**4 908 334**
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (1 + 2)	**1 615 038**	**2 142 016**	**1 726 837**	**413 464**	**2 600 000**	**2 773 006**	**2 880 676**	**3 127 091**	**3 387 964**	**3 700 580**	**3 722 284**	**3 506 527**	**3 441 148**	**3 079 656**	**3 032 206**	**2 976 635**	**2 813 992**	**2 750 199**	**2 679 285**
1. Spłata rat kapitałowych	984 750	1 868 195	1 530 983	160 000	2 100 000	2 319 810	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 160 000	2 279 630	2 200 000	2 300 000	2 100 000	2 200 000	2 300 000	2 300 000	2 400 000	2 500 000
2. Spłata odsetek	630 288	273 821	195 854	253 464	500 000	453 196	720 676	967 091	1 227 964	1 540 580	1 442 654	1 306 527	1 141 148	979 656	832 206	676 635	513 992	350 199	179 285
E. ŚRODKI BUDŻETU GMINY NA INWESTYCJE (C - D)	**4 929 751**	**4 012 242**	**5 855 902**	**8 065 008**	**2 965 091**	**2 402 977**	**2 258 986**	**1 978 960**	**1 687 129**	**1 346 165**	**1 298 691**	**1 491 245**	**1 535 982**	**1 879 405**	**1 911 376**	**1 954 090**	**2 106 538**	**2 162 847**	**2 229 049**
F. INWESTYCJE	**3 967 624**	**10 637 874**	**10 289 841**	**10 840 047**	**5 399 000**	**6 820 000**	**6 500 000**	**6 500 000**	**6 500 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finansowane ze środków własnych	-*)	-*)	-*)	-*)	5 199 000	6 820 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansowane ze środków pozabudżetowych	-*)	-*)	-*)	-*)	200 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH (E - F)	**962 127**	**-6 625 632**	**-4 433 939**	**-2 775 039**	**-2 433 909**	**-4 417 023**	**-4 241 014**	**-4 521 040**	**-4 812 871**	**1 346 165**	**1 298 691**	**1 491 245**	**1 535 982**	**1 879 405**	**1 911 376**	**1 954 090**	**2 106 538**	**2 162 847**	**2 229 049**
H. OTRZYMANE KREDYTY, POŻYCZKI I OBLIGACJE	**732 000**	**5 181 025**	**5 421 052**	**5 027 363**	**0**	**4 500 000**	**4 300 000**	**4 600 000**	**4 900 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
I. PRZYCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**2 401 875**	**957 268**	**1 749 381**	**2 433 909**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
J. ROZCHODY Z INNYCH ŹRÓDEŁ	**0**	**0**	**195 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
K. ROCZNE PRZEPŁYWY GOTÓWKI NETTO (G + H + I - J)	**1 694 127**	**957 268**	**1 749 381**	**4 001 705**	**0**	**82 977**	**58 986**	**78 960**	**87 129**	**1 346 165**	**1 298 691**	**1 491 245**	**1 535 982**	**1 879 405**	**1 911 376**	**1 954 090**	**2 106 538**	**2 162 847**	**2 229 049**

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. *) Wydatki na inwestycje w latach 2001 - 2004 zostały podane zbiorczo bez rozbicia na źródła ich finansowania.

Wykres 11. Finanse w latach 2001 - 2004 oraz ich projekcje na lata 2005 - 2019

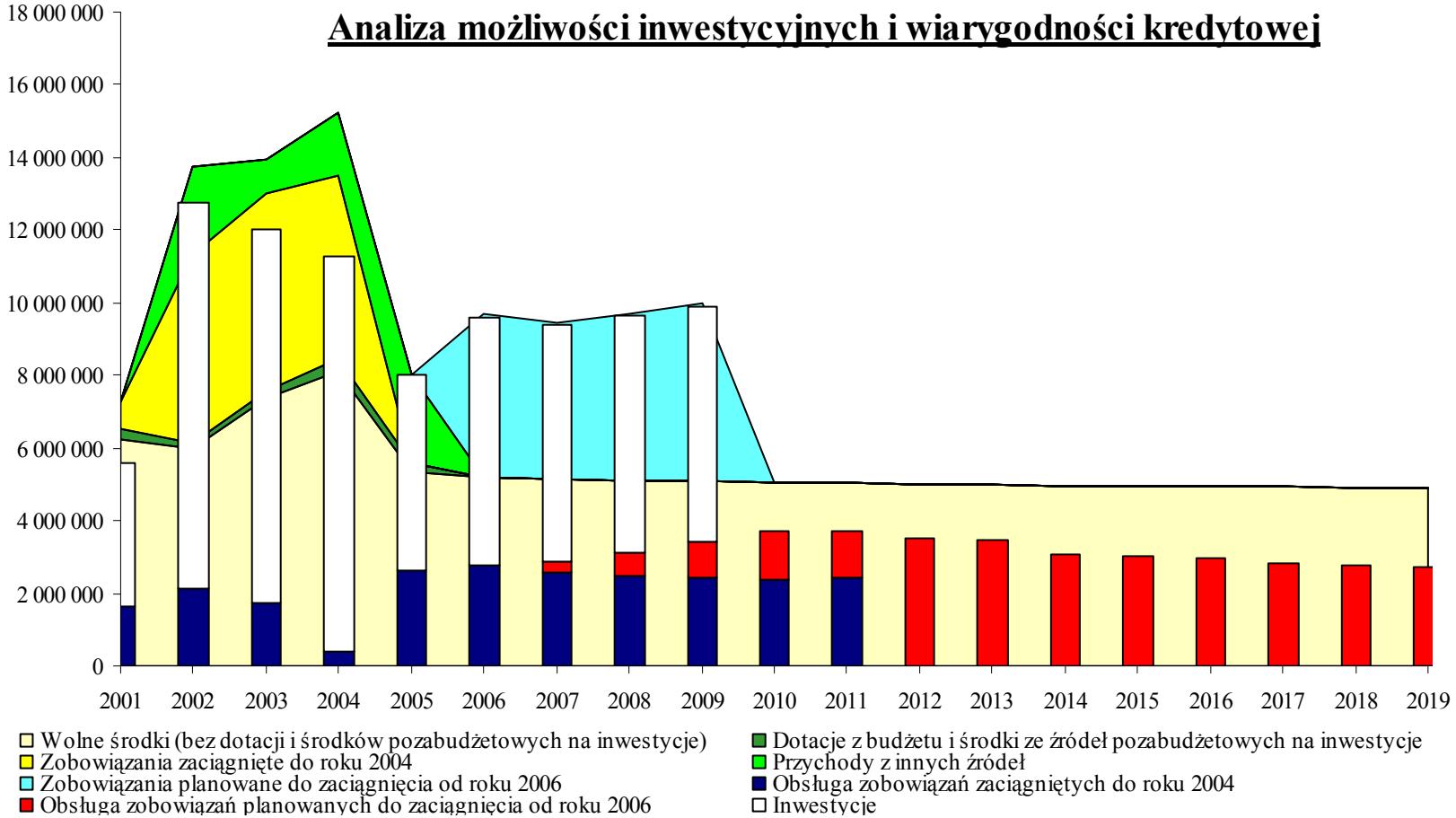

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Przedłużenie słupka inwestycji stanowi suma rat kapitałowych i odsetek przypadających w danym roku do spłaty. Wartość obsługi zadłużenia zaznaczono kolorem granatowym i czerwonym (dla spłat planowanych zobowiązań do zaciągnięcia od roku 2006). Jak widać na wykresie 11 w latach 2006 – 2009 słupki przedstawiające wydatki inwestycyjne zostały pokryte poprzez wpływy z emisji obligacji, co jest zobrazowane jako pole w kolorze turkusowym (zobowiązania planowane).

4.6. Wskaźniki obciążenia budżetu Miasta i Gminy

Zgodnie z art. 113 Ustawy o finansach publicznych łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15,0% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego.

Ograniczeń określonych powyżej nie stosuje się do kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej, a także emitowanych w tym celu papierów wartościowych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, iż wysokość całkowitych zobowiązań Gminy z tytułu pożyczek, kredytów i potencjalnych zobowiązań z tytułu poręczeń w stosunku do przewidywanych dochodów budżetu Miasta i Gminy w latach 2005 – 2019, będzie się kształtować w przedziale 5,4% - 9,1%.

W związku z tym, że wskaźnik ten jest powszechnie obowiązującym należy go brać pod uwagę ubiegając się o finansowanie zewnętrzne. Jego wielkość w kolejnych latach powinna być odpowiednio wyważona w stosunku do budżetu Gminy a jej maksymalna wartość nie powinna przekraczać 10,0% - 12,0% w zależności od planowanego finansowania inwestycji w kolejnych latach. Konieczność utrzymania 3,0% - 5,0% marginesu w stosunku do maksymalnej wartości tego wskaźnika wynika z możliwości nagłego przekazania samorządom dodatkowych zadań zleconych lub wystąpienia nagłych inwestycji, na które przy braku środków własnych trzeba będzie zaciągnąć kredyt, pożyczkę czy wyemitować obligacje.

Wykres 12. Obciążenie planowanych dochodów ogółem tytułem obsługi zobowiązań finansowych (art. 113 Ustawy o finansach publicznych)

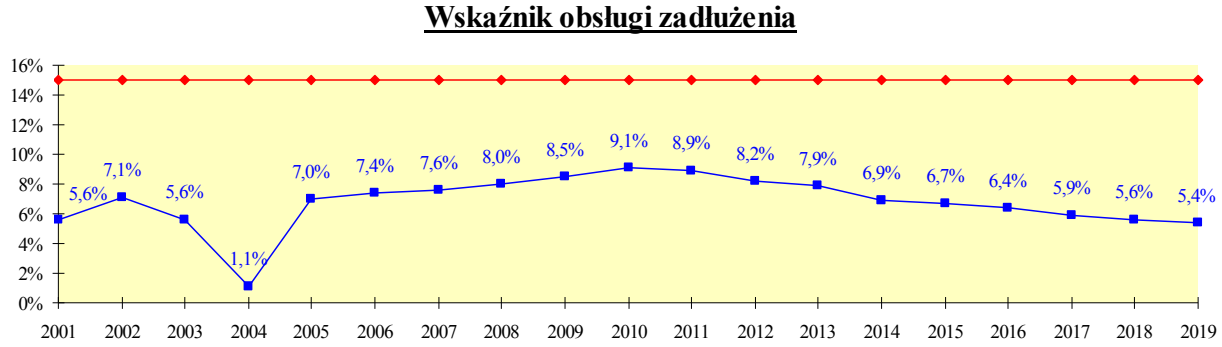

Źródło: Opracowanie Invest Consulting S.A.

Inną formą kontroli wielkości zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego jest zapis w art. 114 omawianej ustawy, który stanowi, iż łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60,0% dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.

W trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 60,0% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.

Ograniczeń określonych powyżej nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej. Na wykresie 13 przedstawione zostały wskaźniki zadłużenia w poszczególnych latach analizy.

W związku z tym, że wskaźnik ten jest powszechnie obowiązującym należy go brać pod uwagę ubiegając się o finansowanie zewnętrzne. Jego wielkość w kolejnych latach powinna być odpowiednio wyważona w stosunku do budżetu Gminy a maksymalna wartość nie powinna przekraczać 50,0% - 55,0% w zależności od planowanego finansowania inwestycji w kolejnych latach. Konieczność utrzymania 5,0% – 10,0% marginesu w stosunku do maksymalnej wartości tego wskaźnika wynika z możliwości nagłego przekazania samorządom dodatkowych zadań zleconych lub wystąpienia nagłych inwestycji, na które przy braku środków własnych trzeba będzie zaciągnąć kredyt, pożyczkę czy wyemitować obligacje.

Wykres 13. Stosunek zadłużenia na koniec poszczególnych lat do dochodów ogółem (art. 114 Ustawy o finansach publicznych)

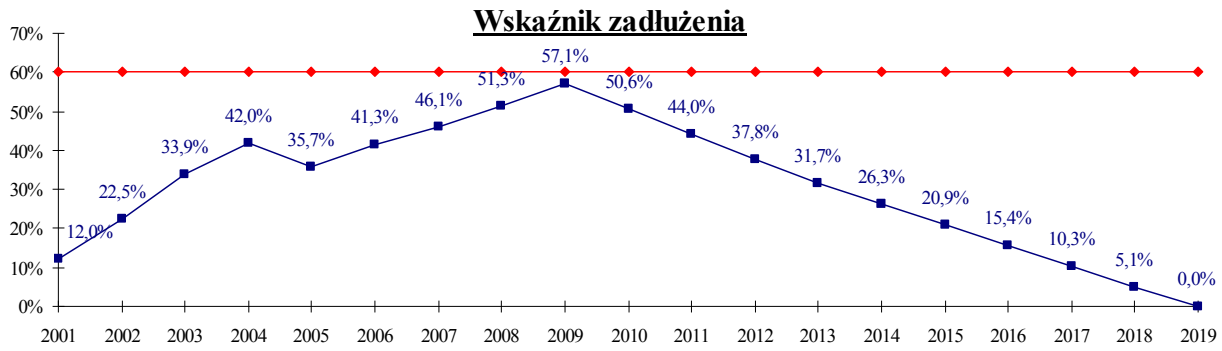

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

W wyniku przeprowadzonej analizy podsumowano możliwości finansowania inwestycji przez Gminę. Jak widać Miasto i Gmina Błonie może zrealizować przyjęte zadania inwestycyjne ze środków własnych. Powoduje to jednak podniesienie wskaźnika zadłużenia i spłatę rat kapitałowych do roku 2019. Możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej pozwoliłaby na zmniejszenie planowanego zobowiązania, co skróciłoby okres spłaty lub umożliwiło realizację większej ilości inwestycji w Gminie.